Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

היינט 8 זייטען

Najer Folksblat — פּרייז 20 גראָשען

נײַער פֿאָלקסבלאַט

אומפּאַרטייאישע פּאָליטיש-געזעלשאַפטליכע טאָג-צייטונג

Nr. 156 (1151) | Łódź, Czwartek 7 Lipca 1927 | פינפטער יאַהרגאַנג | לאָדז דאָנערשטאָג ז' תמוז תרפ"ז. | Nr. 156 1151

אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאַווער 21, טעל. 34-71. | Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, Tel. 24,71.

די ערשטע הלואה געשלאָסען

זי עפענט אַ וועג פאַר דער צווייטער, גרעסערער הלואה.

וואַרשאַ, 16 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) היינט פאַרמיטאָג איז אין שלאָס פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ, אין וועלכער ס'האָבען זיך באַטייליגט דער מלוכה-פּרעזידענט, דער פּרעמיער מאַרשאַל פּילסודסקי, דער וויצע-פּרעמיער באַרטעל און דער פינאַנץ-מיניסטער טשעכאָוויטש. די קאָנפערענץ האָט געדויערט אַ שעה צייט און באַלד דערויף זענען איינגעלאַדען געוואָרען די פאָרשטעהער פון אויסלענדישען קאָנסאָרציום און ס'איז אונטערגעשריבען געוואָרען דער אָפּמאַך וועגען דער הלואה פון 15 מיליאָן דאָלאַר.

די הלואה איז אויף 6 פּראָצענט און זי וועט אין משך פון 6 חדשים אויסגעטוישט ווערען אויף אַ צווייטער, סטאַביליזאַציאָנס-הלואה פון 60 מיליאָן דאָלאַר.

עס זענען אויסגעפערטיגט געוואָרען 14 דאָקומענטען, דערונטער אַ בריף פון קאָנסאָרציום, אין וועלכען די אויסלענדישע פינאַנסיסטען פערזיכערען, אַז זיי וועלען שליסען דעם צווייטען הלואה-אָפּמאַך און פון דער רעגירונג, אַז זי וועט צוטרעטען צו דער צווייטער הלואה אין פּאַסיגען מאָמענט.

פון די 15 מיליאָן דאָלאַר וועט דער גרעסטער טייל געהן אויף ווירטשאַפטליכע אינוועסטיציעס, דער רעשט — צו דער דיספּאָזיציע פון באַנק פּאָלסקי, כדי אָפּצוהיטען דאָס גלייכגעוויכט פון דער באַנק, ווייל דער האַנדעלס-בילאַנס קאָן האָבען אַ השפּעה אויפ'ן צאָהלונגס-בילאַנס.

באַלד דערויף זענען די אויסלענדישע פאָרשטעהער אָפּגעפאָהרען. זיי האָבען איבערגעלאָזט אַ בריף, אין וועלכען זיי דאַנקען דער פּרעסע פאַר דער מיטהילף ביים שליסען די הלואה. אין בריף ווערט געזאָגט, אַז אין פּוילען ווערט געטאָן אַלצדינג, וואָס עס דאַרפען און עס טוען די לענדער, וועלכע שטרעבען צו אַ ווירטשאַפטליכען גלייכגעוויכט. באַנק פּאָלסקי איז געוואָרען אַ פאָלקאָם זעלבסטשטענדיגע אינסטיטוציע, הגם די איצטיגע הלואה באַטרעפט סך הכל 15 מיליאָן, צייגט זי אָבער אַ וועג פון אַ מעגליכקייט פאַר אַ צווייטער הלואה. דער בריף שטרייכט אונטער דעם גלויבען פון דער וועלט אין פּוילענס גוטער ווירטשאַפט און עס ווערט אויסגעדריקט אַ דאַנק דער פּוילישער רעגירונג פאַר דער גוטער אויפנאַהמע פון די דעלעגאַטען.

וועגען דער געשלאָסענער הלואה האָט די רעגירונג אַרויסגעגעבען אַ קורצען קאָמוניקאַט.

ניו-יאָרק, 6 (ספּ. טעל.) אויף אַ בעראַטונג פון פאָרשטעהער פון די עמיסיע-באַנק, וואָס איז אָפּגעהאַלטען געוואָרען אין ניו-יאָרק אונטערן פאָרזיץ פון גובערנאַטאָר סטראָנג מיט'ן אָנטייל פון לייטער פון דער ענגלישער מלוכה-באַנק נאָרמאַן, דייטשער מלוכה-באַנק שאַכט און געהילף-לייטער פון פראַנצויזישער מלוכה-באַנק פּראָט. ריסט איז בעהאַנדעלט געוואָרען די פראַגע פון פּוילען און די סאָוויעטען.

ס'איז בעשטעטיגט געוואָרען דער אָפּמאַך צווישען דער „באַנק פּאָלסקי" מיט די אייראָפּעאישע עמיסיע-באַנק וועגען ערטיילען דער באַנק פּאָלסקי אַ קרעדיט ביז 20 מיליאָן דאָלאַר.

אויף דער בעראַטונג איז בעשלאָסען געוואָרען די בעראַטונגען פון די עמיסיע בענק, וואָס האָבען ביז איצט געטראָגען אַ צופעליגען און נישט אָפיציעלען כאַראַקטער צו פערהאַנדלען אין אַ שטענדיגער אינסטיטוציע, צו וועלכער ס'זאָלען אויך צוגעצויגען ווערען די באַנק פּאָלסקי און איינגע גרעסערע אייראָפּעאישע בענק.

ווי מ'גיט איבער איז אויף דער דאָזיגער בעראַטונג אויך בעריהרט געוואָרען דורך די ה"ה סטראָנג און נאָרמאַן די פראַגע וועגען קרעדיטען פאַר די סאָוויעטען. מ'האָט אויפמערקזאַם געמאַכט דעם דייטשען פאָרטרעטער, אַז ס'איז נישט געוואונשען צו אַנגאַזשירען זיך מיט קרעדיטען אין סאָוויעט-רוסלאַנד, וועלכע איז פינאַנציעל נישט זיכער. דאָס באָרגען געלד רוסלאַנד דורך דייטשלאַנד בעאונרוהיגט אַמעריקאַ, ווייל דייטשלאַנד איז פיל שולדיג.

ווי דער דייטשער פאָרטרעטער שאַכט האָט אינפאָרמירט האָט דייטשלאַנד אין די לעצטע 2 יאָהר געבאָרגט די סאָוויעטען 500 מיליאָן מאַרק ד. ה. אַנ'ערך 120 מיליאָן דאָלאַר.

יודען אין וואַרשאַ נישט בעקומען וויצע-פּרעזידענט

וואַרשאַ, 6. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). נאָך 8 אַ זייגער עפענט דער פּרעזעס פון שטאָט-ראַט דעפּ. יאַוואָראָווסקי די זיצונג און ערקלערט אַ הפסקה, כדי ס'זאָל פאָרקומען אַ בעראַטונג פון סעניאָרען-קאָנווענט און קומען צו אַ פערשטענדיגונג וועגען די 3 קאַנדידאַטען אויף די וויצע-פּרעזידענטען. אויף דער בעראַטונג איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז די דריי קאַנדידאַטען אויף וויצע-פּרעזידענטען בעקומען די גרעסטע קלובען: קאָפּס, פּ. פּ. ס. און סאַנאַציע-קלוב. הגם די יודען האָבען 17 ראַטמענער און די סאַנאַציע-ליסט בלויז 16, האָט אָבער דעפּ. יאַוואָראָווסקי אויסגעטייטשט, אַז אַזוי ווי די „פּועלי אמוני ישראל" האָבען געלייענט אַ בעזונדערע דעקלאַראַציע, האָט דער יודישער קלוב בלויז 15 מיטגלידער, און דעריבער קומט דער אַמט פון וויצע-פּרעזידענט דעם דריטען קלוב לויט דער גרויס, ד. ה. די סאַנאַטאָרען.

אַזוי אַרום האָבען די „פּועלי אמוני ישראל" גורם געווען, אַז די יודען זאָלען אין וואַרשאַ נישט בעקומען קיין וויצע פּרעזידענט.

די בעראַטונגען פון סעניאָרען-קאָנווענט האָבען געדויערט ביז 12 אַ זייגער ביינאַכט. ס'איז בעוואוסט געוואָרען, אַז די נ. ד. זענען געגען דער קאַנדידאַטור פון דעם סאַנאַציע-קאַנדידאַט ראַבבע און אַז זיי האָבען זיך דעריבער פערשטענדיגט מיט די פּ. פּ. ס. אַז זיי זאָלען בעקומען 2 וויצע-פּרעזידענטען שפּאָטאַנסקי און ד"ר באַניצקי און די קאָפּס-ליסט — 1 וויצע-פּרעזידענט — באָזשענצקי.

אין יודישען קלוב זענען דערווייל פאָרגעקומען רייבונגען און סכסוכים אַרום דער פּערזאָן פון 2טען לאַוויניק. דער קלוב האָט אַרויסגערוקט די קאַנדידאַטור פון ווייסבלאַט אַלס פאַכמאַן, נעבען דער דאָזיגער קאַנדידאַטור איז קאַטעגאָריש אַרויסגעטראָטען דעפּ. קירשבראָין, וועלכער איז בשום אופן נישט געווען אויף איהר מסכים.

מ'דערצעהלט, אַז איינגע ראַטמענער פון דער אגודה האָבען שוין געוואָלט מסכים זיין אויף דער קאַנדידאַטור, נאָר קירשבראָין האָט געדראָהט אַוועקצולעגען זיין מאַנדאַט און דאָס האָט זיי אָפּגעהאַלטען.

צום סוף האָט דעפּ. קירשבראָין פאָרגעשלאָגען די קאַנדידאַטור פון ד"ר ביכאָווסקי אויפ'ן 2. לאַוויניק, געגען דעם איז אָבער אַרויסגעטראָטען סען. קערנער.

*

אַרום 12 אַ זייגער עפענט דעפּ. יאַוואָראָווסקי די זיצונג, ער האַלט אַ לאַנגע רעדע, אין וועלכער ער ווייזט אָן, אַז אויב מ'וועט איצט נישט וועהלען קיין וויצע פּרעזידענטען וועט מען נישט קענען וועהלען קיין לאַוויניקעס און נישט קענען צוטרעטען צו דער אַרבייט און אַזוי אַרום וועט קאָמפּראָמעטירט ווערען דער נייער שטאָט-ראַט. ער אַפּעלירט דעריבער צו די ראַטמענער, אַז הגם קיין אָפּמאַך איז נישט געשלאָסען געוואָרען, זאָלען זיי דאָך געפינען אַנ'אויסוועג און וועהלען די וויצע-פּרעזידענטען.

אין נאָמען פון יודישען ראַטמענער-קלוב גיט דאָן אָפּ אַנ'ערקלערונג סענאַטאָר טרוסקער. אָפּשטעלענדיג זיך אויף דעם פאַקט, וואָס די מעהרהייט האָט אויסגעמיטען צו בעשטימען אַ יודישען וויצע-פּרעזידענט, ווייזט ער אָן, אַז אין פּוילען איז דאָ שוין אַ חזקה אויף דעם פאָראורטייל אויסצומיידען יודען, הגם אין אַנדערע מלוכות פערנעהמען די יודען פיל העכערע פּאָסטענס ווי פון אַ וויצע-שטאָט-פּרעזידענט.

דער יודישער קלוב, ערקלערט ווייטער סענאַט. טרוסקער, איז דער דריטער אין דער ריי, סיי לויט דער צאָהל ראַטמענער, סיי לויט דער צאָהל פון דער יודישער בעפעלקערונג אין שטאָט, קומט דעם קלוב אַ וויצע פּרעזידענט. צוליב דעם בעשלוס, וואָס גיט זיי נישט די מעגליכקייט צו בעקומען דעם אַמט ערקלערט ער אין נאָמען פון יודישען קלוב אַ פייערליכען פּראָטעסט.

מ'טרעט צו, צו די וואַהלען. ביים צעהלען ווערט פעסטגעשטעלט די אַנוועזנהייט פון 111 ראַטמענער און דער פאָרזיצער הויבט אָן די אָפּשטימונג. בעת דער אָפּשטימונג רוקען זיך אַלע קאָפּס-ליסט אַרויס פון זאַל און ס'ווערען אָפּגעגעבען 66 שטימען. אַזוי ווי קיין קוואָרום איז דאָ, טרעט מען צו צו צעהלען די שטימען. אַנ'אַבסאָלוטע מעהרהייט איז — 34. ס'האָבען בעקומען שפּאָטאַנסקי — 37 שט. סענאַטאָר קערנער — 17 שט. און ד"ר ראַבבע — 2 שט. אַזוי-אַרום איז אַלס ערשטער וויצע פּרעזידענט אויסגעוועהלט געוואָרען מיט די שטימען פון פּ.פּ.ס. (28) בונד (6) און לינקע פּועלי-ציון (3) דער פּ.פּ.ס.'שער קאַנדידאַט שפּאָטאַנסקי.

1 אַ זייגער טרעט מען צו צו שטימען דעם 2. וויצע-פּרעזידענט. דאָס מאָל שטימען שוין נישט די פּ. פּ. ס. ס'ווערט אָפּגעגעבען 82 שטימען. אַבסאָלוטע מעהרהייט, וואָס איז נויטיג אויף געוועהלט צו ווערען איז 42 שט. באָזשענצקי בעקומט 45 שט. סענאַטאָר קערנער — 17 שט. ראַבבע 12 שט. לעדיגע צעטלעך — 8.

אַזוי-אַרום איז אַלס צווייטער וויצע פּרעזידענט געוועהלט געוואָרען דער קאַנדידאַט פון קאָפּס — באָזשענצקי.

מ'טרעט צו צו די וואַהלען פון דריטען וויצע-פּרעזידענט. דער פאָרשטעהער פון דער „סאַנאַציע" בעט דע…

(ווייטער זעה 5-טע זייט.)

ראַיאָן-קרייז פון קריגס-אינוואַלידען-פערבאַנד
פון דער פּוילישער רעפּובליק אין לאָדז
מאַכט בעקאַנט זייערע מיטגלידער, אַז ד. 6. ד. ח. איז געשטאָרבען אונזער מיטגליד, 80% קריגס-אינוואַליד
נ. ע. שמשון רייכמאַן
די לויה קומט פאָר היינט, דאָנערשטאָג, דעם 7-טען ד. ח. 12 אַ זייגער ביי טאָג פון טרויער-הויז, זאַוואַדזקאַ 32 (באַלוט). אַלע מיטגלידער ווערען געבעטען צאָהלרייך אָנטיילצונעהמען אין דער לויה.
דער ראַיאָן-קרייז פונ'ם קריגס-אינוואַלידען-פערבאַנד אין לאָדז.
874

בעקאַנטמאַכונג.
דערמיט מאַכען מיר בעקאַנט דער געעהרטער קונדשאַפט, אַז מיר עמפּפעהלען זיך מיט אַ רייכען אויסוואַהל פון פערשידענע
שאָקאָלאַדען.
צוקערוואַרען ווי אויך וואַפלעס פון אייגענער אויסאַרבייטונג.
גלייכצייטיג טיילען מיר אויך מיט דער ג. קונדשאַפט, אַז מיר בעזיצען אויף לאַגער אַ רייכען אויסוואַהל פון פערשידענע שאָקאָלאַדען און צוקערוואַרען פון פערשידענע פירמעס.
רעעלע בעהאַנדלונג! מעסיגע פּרייזען!
מיט אַכטונג
מ. ה. וואָראָבלעווסקי
נאָוואָמיעסקאַ 21, טעל. 35 40
641
די פירמע עקזיסטירט פון 1880 יאָהר.

גירוש פון יודען אין אונגארן.

שווארצבארד-פראצעס—ד. 17-טען אקטאבער.

בודאפעשט, 6. (י.ט.א. טעלעגראפיש) די אונגארישע מאכט האט אנגעהויבען ארויסצושיקען פון אונגארן אלע יודען, וואס שטאמען פון מזרח-אייראפא, בעזונדערס פון פוילען. דער גירוש נעהמט ארום אפילו די יודען וועלכע וואוינען שוין דא צעהנדליגע יאהרען. צווישען אנדערע איז געפאלען אלס קרבן פון גירוש די פאמיליע לאש פון לעמבערג, וועלכע וואוינט שוין דא העכער 50 יאהר. איין מיטגליד פון דער פאמיליע האט געוואלט בעגעהען זעלבסטמארד, א צווייטער האט בעקומען א נ'עפילעפטישען אטאק. נאך לאנגע בעמיהונגען איז דער גרוש פון דער פאמיליע לאש דערווייל אבגעהאלטען געווארען.

פראפ. גידאני זיך געשמד'ט.

קאונא. (יט"א). דער בעקאנטער זשורנאליסט פראפ. אלעקסאנדער גידאני האט מיט א קורצע צייט צוריק זיך געשמד'ט און חתונה האבענדיג מיט א קריסטל כצר פרוי איז ער אבגעפאהרען אויף שטענדיג קיין דאמפען-רוסלאנד.

וואהלען פון בתי-מדרשים-פערוואלטונגען אין ליטע.

קאונא. (יט"א). דעם 28 יוני ה. י. זענען אין גאנץ ליטע פארגעקומען וואהלען פון פערוואלטונגען אין די בתי-מדרשים (גבאי, מלומד און גזבר), וועלכע וועלען אויך דארפען אנפיהרען מיט די יודישע רעליגיעזע אינסטיטוציעס.

בעשטימט דער פראצעס פון שווארצבארד'ן.

פאריז, 6. (י.ט.א. טעלעגראפיש) דער פראצעס פון שלום שווארצבארד וועט פארקומען אין פאריזער שטראף-געריכט דעם 17. אקטאבער ד. י.

א יודישער יוננערמאן נעדראהט זיין פאטער מיט טויט.

וויען, (י.ט.א) דאס ווינער שטראף-געריכט האט פער'משפט אויף 2 חדשים תפיסה דעם אינקאסענט פון חברה-קדישא לייב בלאסבערג דערפאר, וואס ער האט געדראהט זיין אייגענעם פאטער, אז ער וועט איהם דערשטעכען, אויב ער וועט נאכאמאל חתונה האבען אויף דער עלטער.

קוואליפיקאציע-עקזאמענס פאר לעהרער פערלענגערט ביז 1929.

ווארשא, 6. (טעלעפאניש פון אונזער סיים קארעספאנדענט). די ביל-דונגס-קאמיסיע ביים סיים האט אויף איהר היינטיגער זיצונג בעשלאסען צו פערלענגערען דעם טערמין פון די קוואליפיקאציע-עקזאמענס פאר לעהרער ביז'ן יאהר 1929, און פאר די לעהרער פון די קרעסען — ביז'ן 1930-טען יאהר. דער דאזיגער בעשלוס איז אנגענומען געווארען געגען ווילען פון דער רעגירונג

סטטיגקייטס-פלאן פון דער עקספערטען-קאמיסיע

ניו-יארק, (יט"א) דא זענען פערעפענטליכט געווארען פרטים פון סטטיגקייטס-פלאן פון דער פעראייניג-טער עקספערטען-קאמיסיע.

די דאזיגע איינצעלהייטען טראגען א כאראקטער פון אינסטרוקציעס, וואס מארשאל און וויצמאן האבען אויסגע-ארבייט פאר די מיטגלידער פון דער עקספערטען-קאמיסיע, וועלכע פיהרט איצט שוין אן איהר טעטיגקייט אין ארץ-ישראל.

לויט די דאזיגע אינסטרוקציעס וועט די עקספערטען-קאמיסיע דארפען אויס-פארשען בענוגע דעם איצטיגען צושטאנד אין ארץ-ישראל און אויך די צוקונפטי-גע אויסזיכטען פאר אגרי-קולטור, האנ-דעל און אינדוסטריע. די קאמיסיע וועט אויך דארפען פעסטשטעלען די רעזול-טאטען פון דער ארבייט, וואס איז אנ-געפיהרט געווארען פאר די לעצטע 10 יאהר אין ארץ-ישראל, סיי דורך פרי-וואטע אונטערנעהמונגען און סיי דורך דער ציוניסטישער און אנדערע יודישע ארגאניזאציעס.

די אויפגאבע פון דער קאמיסיע וועט אויך זיין צו זאמלען אלע מעגליכע מא-טעריאלען, כדי פעסטצושטעלען, וויפיל געלד פערשידענע יודישע ארגאניזאציעס האבען אריינגעגעבען אין ארץ-ישראל פאר די לעצטע צעהן יאהר און אויך פון וועלכע קוועלען זיי האבען דאס געלד בעשאפט.

די קאמיסיע וועט זיך אויך אבגעבען מיט פראגען פון אימיגראציע, קאלאני-זאציע, אינדוסטריע, קאאפעראטיווע בע-וועגונג, באנק און קרעדיט-קאסעס, גע-זונדהייטס-וועזען, ארבייטער-פראגען און מיט פראגען פון פינאנציעלען פי-זיאגראפישען און טאפאגראפישען כאראק-טער פון לאנד.

די וואס קומען אן צו צדקה אין ניו-יארק זענען מעהרסטענס אמעריקאנער געבוירענע.

ניו-יארק, (י.ט.א.) דער ניו-יארקער פערבאנד פון צדקה-חברות האט פער-עפענטליכט פאלג. בעריכט: די גרעסטע צאהל פאמיליעס, וואס קומען אן נאך צדקה זענען אמעריקאנער געבוירענע, און אז די צאהל אימיגראנטען-פאמיליעס, וואס קומען אן נאך צדקה איז בעדייטענד קלענער ווי די צאהל פון אמערי-קאנער געבוירענע.

פאר'ן לעצטען יאהר האבען די היגע צדקה-אנשטאלטען געשטיצט 3,891 פא-מיליעס, און נאר 5 פראצ. פון זיי זע-נען געווען פאמיליעס, וואס געפינען זיך אין לאנד 5 יאהר אדער ווייניגער. דער בעריכט ציהט פון דאגען דעם שלוס, אז די מיינונג, דאס די אימיג-ראנטען זענען זעהר הילפלאז און מו-זען אנקומען נאך שטיצע איז א פאלשע.

די יודיש-וועלטליכע סביבה, איהר שפראך און קולטור.

קאנפערענץ פון שלום-עליכם פאלקס-שולען אין אמעריקא.

ניו-יארק. (י. ט. א.) אין דער אייגענער געביידע פון דעם „שלום-עליכם פאלקס-אינסטיטוט" זענען פאר-געקומען די זיצונגען פון דעם יעהרלי-כען צוזאמענפאהר פון די שלום-עליכם-שולען אין אמעריקע.

צום צוזאמענפאהר זענען געקומען 94 דעלעגאטען, פארשטעהער פון שולען און פרויען קלובען.

נאך לאנגע דעבאטען האבען זיך אלע ריכטונגען געאייניגט און עס זע-נען אנגענומען געווארען די פאלגענדע פונקטען:

„די נייע יודישע שול איז גוימיג און מעגליך בעווארען א דאנק דער יודישער וועלטל'כער סב'בה, וועלכע איז אויפגעקומען אין די לעצטע צעה-דליג יאהר און וועלכע איז געווארע דער פרוכטבארער כח וואס איהם איז בעשערט צו שפילען א גרויסע ראלע אין דער יודישער געשיכטע בכלל און אין דער ענטוויקלונג פון דער יודישער קולטור בפרט. די יודיש-וועלטליכע סב'בה נעהמט ארום טיילען פון יענע אלע שיכטען פון יודישען פאלק, וואס מען רופט אן „די יודישע פאלקס-מא-סען". די שפראך פון אט דער סב'בה איז יודיש. איהר קולטור איז די מא-דערנע יודישע קולטור. איהר בליק אויף דער וועלט איז בהסכם מיט די רעזולטאטען פון וויסענשאפטליכער פארשונג.

די יודישע רעליגיעזע מנהגים זענען פאר איהר נאר א טייל פון אונזערע דורות-לאנגען פאלקס-שאפען. העברעאיש און יענע טיילען פון'ם יודישען שא-פען, וואס זענען פערבונדען מיט הע-בראיש (און אראמעאיש) און וואס געהערען צו אונזער נאציאנאלען קול-טור-אוצר, צו אונזער גייסטיגער ער-פאהרונג בעטראכט זי פון אביעקטיוו-היסטארישען שטאנדפונקט. אין סאציא-לען און פאליטישען זין איז די יודיש וועלטליכע סב'בה די טרעגערין פון פראגרעסיוו, זי בעשטעהט פון די שיכטען, וואס שטרעבען איבערצובויען דאס מענשלי-כע צוזאמענלעבען, אזוי אז עס זאלען אבגעשאפען ווערען אלע פארמען פון עקאנאמישער, סאציאלער און נאציאנא-לער אונטערדריקונג.

אין בערלין איז מען בעאונרוהיגט וועגען לובאוויטשער רבי'ן.

בערלין, 6. (י.ט.א. טעלעגראפיש) אין די היגע ארטאדאקסישע קריי-זען איז מען זעהר בעאונרוהיגט צוליב'ן דוחק פון ידיעות וועגען גורל פון לובאוויטשער רבי'ן הרב שניאורסאן.

יודישער נאציאנאל-ראט אין עסטלאנד.

רעוועל, 6 (ספ. טעל.) דא האט זיך געעפענט די פיערטע סעסיע פון נא-ציאנאל-ראט פון יודישען מיעוט. ס'האט זיך אויך געעפענט די פיערטע סעסיע פון דייטשען נאציאנאל-ראט.

ווייטערדיגע רעזולטאטען פון די וואהלען צו די שטאט-ראטען.

פולטאוו, פ.פ.ס. 807 שט. 7 מאנד.; נ. ד. 753 שט. — 6 מאנד.; פועלי ציון לינקע 558 שט. — 4 מאנד.; פוילישע ארב. פרויען (כ.ד.) 246 שט. — 1 מאנד.; יודישע אונפארטייאישע 216 שט. — 1 מאנד.; אגודה 74 שט. — 0 מאנד.; בונד 2 שט. — 0 מאנד.; יוד. נאצ. בלאק 61 שט. — 5 מאנד.; יודישע האנדוו.—1 מאנד.; נ. ד. — 3 מאנד.: (פריהער נעהאט 16 ציוניסטען—1 מאנד.

קראסניסטאו, פ.פ.ס. — 3 מאנד.; אונפארטייאישע — 1 מאנד.; כ. ד. — 1 מאנד.; פילסודסקיסטען — 1 מאנד.; פאר-שטאט — 2 מאנד.; אגודה — 1 מאנד; מיצרים פארטיי — 1 מאנד.; ציוניסטען 2 מאנד.; לינקע פועלי ציון — 2 מאנד.; נ. ד. פון די פארשטאט — 2 מאנד.; פוילישע נאצ. יוגענד — 1 מאנד.; נ. ד. 6 מאנד.

הרוביעשאוו, פ.פ.ס. — 2 מאנד.; בונד — 3 מאנד.; רעכטע פועלי ציון — 1 מאנד.; פראפ. פעראייניגטע — 2 מאנד.; יודישער בלאק — 5 מאנד.; רעכטע — 7 מאנד.; וויזוואלעניע — 2 מאנד.

סלאנים, פילסודסקיסטען—7 מאנד. פ.פ.ס.—8 מאנד.; יודישע קהלה — 4

ווירזשבניק. יודישע פער-אייניגונג—4 מאנד.; פ.פ.ס.—9 מאנד.; לאקאטארען—1 מאנד.; יודישער ארב. קאמיטעט—1 מאנד. יודישער בלאק—3 מאנד.; רעכטע—6 מאנד.

לוקאוו. אויף 6995 וואהל בערעכ-טיגטע האבען געשטימט 5136. נ. ד.—4 מאנד.; פ.פ.ס.—6 מאנד.; כ. ד., וויזוואלעניע, פילסודסקיסטען, אונפארטיי-אישע פאלאקען, יודישע דעמאקראטען, רעכטע פועלי ציון, לינקע פועלי ציון מזרחי און אגודה צו 1 מאנד. יוד. נאציאנאלער בלאק 5 מאנד.

שלום-זיצונג פון דער 8 ציוניסטישער לאנדעס-קאנפערענץ.

צוליב דעם, וואס דער לעצטער בע-ריכט פון דער ציוניסטישער קאנפערענץ איז נעכטען אנגעקומען שפעט איז ער ארויין אין בלויז א טייל פון אונזער אויפלאגע. מיר ברענגען איהם דערי-בער נאך אמאל אויספיהרליך.

ביז שפעט ביינאכט האט מען גע-ווארט אויף די רעזאלוציעס פון דער פערמאנענץ-קאמיסיע און אויף דער רשימה פון צ. ק.

„על המשמר" איז געווען אריינצוגעהן אין נייעם צ. ק. נאר מיט'ן בעדינג, אז די צאהל מאנדאטען אין צ. ק. זאל זיין צוטיילט העלפט אויף העלפט צווי-שען „על המשמר" און „עת לבנות" און פארזיצער זאל זיין גרינבוים. „עת לבנות" וויל אבער דערויף נישט איינ-גען, ווייל אזוי וואלט אויסגעקומען, אז די מינדערהייט נעהמט פאקטיש אי-בער די מאכט אין דער ארגאניזאציע.

צום סוף האט „על המשמר" בעשלא-סען נישט צו גהען אין צענטראל-קאמי-טעט, נאר אין פארטיי-ראט. דערביי פאדערט „על המשמר" אז די צאהל מיטגלידער, וואס וואלט איהר געקומען פראפארציאנעל לויט דער צאהל דעלע-גאטען אין צ.ק. און אין פארטיי-ראט, זאל זי האבען בלויז אין פארטיי-ראט ד. ה. אזוי ווי אין צ. ק. בעטייליגט זי זיך נישט זאל דערפאר פערגרעסערט ווערען די צאהל מיטגלידער פון „על המשמר" אין פארטיי ראט. אין פארטיי-ראט זענען דא 20 מיטגלידער, אין צ. ק.-10 צוזאמען 30. פון די 30 מאנ-דאטען מאכט אויס פאר „על המשמר" לויט דער פראפארציע 13 מאנדאטען, און די אלע 13 מאנדאטען וויל „על המשמר" האבען אין פארטיי-ראט, פאר „עת-לבנות" וואלט אלזא געבליבען 7 מאנדאטען אין פארטיי-ראט.

„עת לבנות" גהעט דערויף נישט איין. דאן האט גרינבוים געשטעלט א נ'אול-טימאטום, אז אין פארטיי-ראט פאדערט „על המשמר" 9 מאנדאטען. „עת לבנות" איז דערויף איינגעגאנגען, און עס איז געווארען צונויפגעשטעלט פאלגענדער פארטיי-ראט:

פון „עת לבנות" בערגסאן, לאוויניק יאצל, ראזענבערג, ד"ר פוקס, זאבעצ-קי. ד"ר ביכאווסקי, פעלדשטיין, אלאַ-מוצקי, פערלמאן, אינזש. ווילקאוו און העפנער.

פון „על המשמר" — הארטגלאס, פאד-לישעווסקי, ד"ר קלומעל, עלענבערג, גראוויצקי, ד"ר שיפער, יעקב כהן, אליהו לעווין און לעווין-ווילקאוו.

אין צ. ק. — לעאן לעוויטע, ד"ר נח דאווידזאן, ד"ר היגדעס, אדוו. זיידענ-מאן, רעד. הפטמאן, רעד. אטעגשלאק, שוויף, ד"ר ווארטמאן, ד"ר ראזענבלאט, און אלחנן לעווין.

דער צוזאמענשטעל פון צ. ק. ווערט אנגענומען מיט 73 שטימען געגען 59 און פון פארטיי-ראט — איינשטימיג.

אין דער רעוויזיאנס קאמיסיע זענען געוועהלט געווארען: אינזש. מיאמקין, ה פרושאנסקי, מ. ז. פעלדשטיין, קירש-ברוין און כהנאוו.

נאך 5 אינדערפריה ווערט די 8-טע ציוניסטישע לאנד-קאנפערענץ געשלאסען.

Dr. Z. Rakowski

ספעציאליסט פאר אויערען, נאז, האלז-און לונגען-קראנקהייטען.

קאנסטאנטינאווסקא 9 טעלעפאן 27-81

עמפפאנגשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אן אין לאשטשיניץ זגערזשער 17 פון 10—11 און נ.מ. פון 2—3

Dr. med. I. WAJNBERG

Cegielniana 47, tel. 26-02

אינערליכע קראנקהייטען, ספעצ. פאר לונגען-און הארץ-קראנקהייטען, בעהאנדלונגען אין קינסטליכע בערג-זון.

נעמט אן פון 3—4 נאכמיטאג און פון 4—5 דער לעטשניצע „חעלקא".

„שיר השירים" פון היינט אן ווערט דעמאנסטרירט דער גרויסער פילם-שלאגער „SYRENA" אין 12 אקטען — — — אין דער הויפט-ראלע **Norma Talmadge**

Dr. med. H. LUBICZ

צעגעלניאנא 43, טעל. 41-82.

ספעציאליסט פאר הויט, וענערישע און הא-גער-שטעכע קראנקהייטען. 8-9

מיט פאלאגנקווארץ-לאמפען (הער-אויספאל) נעמט אן פון 8—10 און פון 5—8 אווענט.

לאדז. 7. יולי 1927.

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז. 7. יולי 1927.

אדער זיי,

אדער זיגמונד דער פערטער...

מיר האבען איצט הייסען תמוז אויף דער וועלט, און ביי דער געלעגענהייט, לוינט זיך אפצושטעלען אויף א — משוגע׳נעם, וואס איז אין זיין פאליטישען עפיזאדען נישט ווייט אוועק פון דער רוב מנין ובנין מיושב׳דיגע בעהערשער פון דער סיטואציע.

דא, ווערט עס גערעדט, וועגען איינעם א ווארשאווער משוגע׳נעם, א געוויסען זיגמונד ווילסקי, וועלכער גיט זיך ארויס אלס דער פוילישער מלך זיגמונד דער פערטער, און לויפט ארום אין פערשידענע אינסטאנצען, מ׳זאל איהם וואס גיכער איבערגעבען די הערשאפט איבער׳ן לאנד, אנישט — זאגט ער — וועט די וועלט אונטערגעהן.

איז ער טאקי משוגע מ׳ווּרף אויפ׳ן גאנצען קאפ, און די ווארשאווער פרעסע נוצט איהם ווי געהעריג אויס אלס אביעקט פאר חוזק אין דעם טרוקענעם, הייסען אוגערקע-סעזאן, און מ׳לאזט זיך וואוילגעהן אויף זיין חשבון, ווען ער דערצעהלט פאר א חוזק-אינטערוויאוער, אז אין משך פון 3 חדשים וועט ער אדורכפיהרען די אגראר-רעפארם, און מאכען ארדנונג אין לאנד אהן א הלואה...

א, ביי איהם וואלט מען דאך נישט בעדארפט אזוי לאנג ארומפלאנטערען זיך אין דעם ווארשאווער שטאט ראט ביז מ׳האט מיט מזל אויסדערוועהלט א פרעזידענט; ביי איהם וואלטען פיל זאכען געטוין געווארען מיט דיזעלבע טענדענצען, נאר אלץ וואלט געמאכט געווארען אפען, מיט דער פולער הגד.

אז דער דאזיגער משוגענער האט נישט שטארק איבערגעיאגט זיינע מיושב׳דיגע פרעטענדענטען אויף מלכות, אדער — פערקעהרט — אז די מיושב׳דיגע זענען אדורכגעדרונגען מיט זיין אידעאלאגיע, בעווייזט איין כאראקטעריסטישער פרט, איין קלייניגקייט, וואס וועט איהם געוויס כשר׳ן אין די אויגען פון זיין צייטונג — פון דער „דווא גראשע".

דהיינו — עס האנדעלט זיך וועגען זיין מאיעסטעטישע מיינונג מכח די יודען...

די יודען-פראגע, דערקלערט ער, איז פאר איהם זעהר א קאמפליצירטע פראגע, נאר ער וויל דערווייל אויף איהר נישט ענטפערען צוליב פערשידענע פאליטישע טעמים —

ער וויל נישט, זאגט ער — קאליע מאכען די יודישע שטימען, וועלכע דארפען אויף איהם פאלען. אבער דערנאך — דערנאך וועט ער מיט זיי לערנען די איצטיגע סדרה בלק...

היינט, נאה נאך דעם, נאך אזא מישוב׳דיגער דיפלאמאטישקייט, און הויבט נישט אן צו צווייפלען אין דער אמת׳דיגקייט פון זיין משוגעת...

אז, מיט וואס איז ער ערגער פון דער טאג-פאליטישער טענדענציע, וועלכע לעבט און ווירקט אין זיין גייסט?

איינס פון די ביידען — אדער די גאנצע שווארצע חברה איז גייסטיג קראנק (לייען זייער טאג-פרעסע) אדער זיגמונד דער פערטער!

מן.

קינא „IMPERIAL"
Zawadzka 16.

היינט און פאלגענדע טעג!
גרויסער דאפעלטער פראגראם!

I
„די אייביגע שטאדט"
אדער די ענטשטעהונג פון איטאליענישען פאשיזם.

II
„דעם דרעסירער׳ס קינד"
אין די הויפטראלען די בעריהמטע טראגיקערין
Barbara La Marr i B. Litell.
פרייזען פון 30 גר. ביז 1.50 זל.

פויליש-ליטווישע בעציהונגען.

אינטערוויאו מיט א ליטווישען פאליטיקער. וואס ווילט איצט אין פוילען.

אין פוילען ווילט איצט דער פראפ. פאר פוילישער ליטעראטור און שפראך אין קאוונער אוניווערזיטעט הערבאטשעווסקי. אפיציעל איז הערבאטשעווסקי׳ס בעזוך פערבונדען מיט די סלאוואצקי-פייערונגען, אבער דער פראפעסאר מאכט נישט קיין סוד דערפון, אז ער האט אויך אויסצופיהרען דא א פאליטישע שליחות, וועגען וועלכער די קאוונער אפיציעלע ספערען זענען גוט אינפארמירט.

פראפ. הערבאטשעווסקי איז בכלל אן אינטערעסאנטע פיגור. זייענדיג פון אפשטאמונג א ליטווינער, האט פראפ. הערבאטשעווסקי פאר דער מלחמה 25 יאהר געלעבט אין קראקא אלס לעקטאר פון דארטיגען אוניווערזיטעט. ער איז א הייסער פריינד פון פאליאקען און יודען, צו וועלכע ער ווייזט אויך ארויס אויף א גאנץ אומאפהענגיגען אופן זיין סימפאטיע. אין קאוונע שרייבט ער פון צייט צו צייט אין דער „יודישער שטימע". בכלל איז ער א מענש פון א גאנץ אייגענארטיגען שניט.

אין א שמועס מיט א מיטארבייטער פון „נאווי דזיענניק" האט פראפ. הערבאטשעווסקי געזאגט, אז איהם געהט אין אנקניפען קולטורעלע בעציהונגען צווישען די פוילישע און ליטווישע וויסענשאפטלער, ליטעראטען און קינסטלער לויט מיין מיינונג — האט געזאגט דער ליטווישער גאסט — קענען א זעלכע מענשען, רעדענדיג אפען און אויפריכטיג, גיכער געפינען א געמיינזאמע שפראך, ווי פאליטיקער. איך וואלט געוואלט, אז צווישען פוילען און ליטע זאלען אנגעקניפט ווערען ענגערע בעציהונגען דערווייל לאמיר דורך געגענזייטיגע בעזוכען פון ליטעראטען, פראפעסאר א. א. וו. ביי דער געלעגענהייט פון מיינע געשפרעכען וואלט איך אויך געוואלט זיך איבערצייגען, צי ס׳איז מעגליך אנצוקניפען פערבינדונגען אויפ׳ן געביט פון ווירטשאפט, קאמוניקאציע וכדומה. דאס איז אן ערשטער שטאפעל צו דעם אמת׳ען אויסגלייך, צו דעם פאליטישען...

וואס איז שייך דער עקאנאמישער פערשטענדיגונג האט פראפ. הערבאטשעווסקי געזאגט:

ביז איצט איז אויפ׳ן וועג פון עקאנאמישען אויסגלייך געווען די מניעה, וואס פוילען האט געפאדערט, אז ליטע זאל אנערקענען די דעקלאראציע וועגען אמבאסאדארען-ראט וועגען ענין ווילנע. דאס וויל ליטע נישט טון. אויב פוילען וויל באמת פריינדשאפטליכע עקאנאמישע בעציהונגען, וואלט זי בעדארפט איבערלאזען אין א זייט די הויפט-פראגע ד. ה. ענין-ווילנע. ביז אהער איז פוילען בעשטאנען אויף דער דאזיגער פאדערונג, אזוי אז ס׳איז אוממעגליך געווען צו געפינען א פארמעל, וואס זאל נישט רייצען ליטעס אמביציעס.

— און וואס הערט זיך וועגען ענין ווילנע?

— אין דער פראגע וואלט פאר ליטע שוין געווען א סאטיספאקציע, ווען מען וואלט ווילנער געגענט געגעבען אויטאנאמיע. די פסיכאלאגיע פון די ליטווינער איז אזא: נישט מיר, נישט דיר. אויב ווילנע געהערט שוין נישט צו קאוונע, זאל עס שוין נישט געהערען ווארשע אויך. אזא אקט מצד פוילען וואלט געווען א גאראנטיע, אז די אונטערהאנדלונגען זאלען זיך ענדיגען בכי טוב. די ליטווינער האבען איצט צו טון מיט ווארשא און דאס רייצט זיי. אנטקעגען-זשע וואלטען זיי געוואלט רעדען מיט ווילנע און אלזא זעהן א ווילנער אויטאנאמיע מיט אן אייגענעם סיים. אזא איז די שטעלונג פון דער ליטווישער פאליטיק און רעפרעזענטאנטען פון ליטווישע פארטייען. אז די ריין-נאציאנאלע ליטווישע מלוכה זאל אונטערווארפען אונטער איהר סוּפּערעניטעט ווילנע וועט זיך בשום אופן נישט לאזען אויספיהרען, ווייל די בעפעלקערונג פון געגענט איז נישט קיין ריין ליטווישע, נאר בעשטעהט אין דער מעהרהייט פון ווייסרוסען, יודען און פאליאקען.

אזא לפי ערך וואלט בעקענט זיין די פלאטפארם פון אונטערהאנדלונגען צווישען פוילען און ליטע. אין ליטע איז קיין שנאה צו פוילען אין אזא פארם, ווי זי ווערט פארגעשטעלט אין אייניגע פרעסע-ארגאנען, נישטא. ס׳איז גיכער פערהאן א שטארקער פערדרוס, וואס די פוילישע דיפלאמאטיע, זיך נישט רעכענענדיג מיט די שטימונגען פון ליטווישען פאלק, איגנארירט להלוטין די ליטווישע שטעלונג.

צום סוף פון אינטערוויאו האט פראפ. הערבאטשעווסקי בעריהרט אויך אינעווייניגסטע ליטווישע פראבלעמען.

וועגען דעם פאליטישען רעזשים האט ער געזאגט, אז די סיטואציע דארט איז ענליך צו דער סיטואציע אין פוילען; נעמליך דארט איז איצט מארשאלישע סאנאציע (!). אויך איז דא אן ענליכקייט אין דער עקאנאמישער סיטואציע, מיט דעם אונטערשיד, וואס די וואלוטע איז דארט סטאביליזירט. לעבענסמיטעל זענען אפילו עטוואס ביליגער. דער געלד-הונגער איז גרויס. דאס קריגען א הלואה הענגט אפ דערפון, ווי עס וועלען זיך אויסקלארען די פויליש-ליטווישע בעציהונגען.

צום סוף האט פראפ. הערבאטשעווסקי געזאגט אויך עטליכע ווערטער וועגען די יודען אין ליטא. די יודישע אויטאנאמיע איז בטל געווארען און דאס אין א גרויסער מאס צוליב דער שולד פון דער יודישער בורזשואזיע. אין קאוונער ליטא איז קיין ארגאניזירטער אנטיסעמיטיזם נישטא. ס׳איז דא א קינסטליכער אנטיסעמיטיזם, וואס ווערט פון צייט צו צייט ארויסגערופען דורך די רעאקציאנערע פארטייען פאר פאליטישע צוועקן.

די טויטע שטאט

רייזע נאטיצען פון איטאליען.

— פון — ראובן ברייני.

פון נעאפאל, איטאליע, וואו איך האב געוויילט עטליכע וואכען, בין איך צוגעפאהרען צו דער טויטער שטאט פאמפעי.

איך בין געפאהרען מיט א געמישטער אינטערנאציאנאלער געזעלשאפט א לוסטיגע חברה.

די שטאט פאמפעי איז אין יאהר 79 (ד. ה. מיט 1848 יאהר צוריק) אינגאנצען בעגראבען און פערשאטען געווארען דורך דעם אויסברוך פונ׳ם דערבייאיגען פייערשפייאיגען וועזוואוויוס.

אין פערלויף פון א פאר שעה האט דער וועזואוויוס מיט זיין גלוט-פליסיגער לאווא בעטויט אלע איינוואוינער און בעגראבען די שטאט פאמפעי.

ערשט אין אונזער צייט האט מען אנגעהויבען אויסצוגראבען די טויטע שטאט.

דער וועג צו פאמפעי:

רויך, שמוץ און קלאפעריי. אין דער זייט: מאקאראני פאבריקען, ציגעלנעס, פרימיטיווע שיף-בויעריען, פארשטאט-הייזער און טראמוויים. דא אין דארט ארויסגעשטעקטע צונגען פון דעם ים: אראנזשען-גערטנער, פערגליווערטע שווארצע לאווא-שטראמען: שטיינברוכען: פייגענבוימער, וויינשטאקען און קאקטוס-צוימען.

צו דער לינקער זייט איז דער פייערשפייענדיגער בארג וועזואוויוס. ער רוהט זיך אויס א ביסעל. נאר פון צייט צו צייט דערוואכט ער און ווערט צארענדיג און שפייט מיט פייער. מ׳קען קיינמאל נישט זיין זיכער מיט איהם.

און איצט אפילו, ווען ער רוהט און האלט זיך איין פון צארן און מאכט כלומר׳שט אן אומשולדיגען אויסזעהן — אויסגעלאשען, אפגעקיהלט, — אפילו איצט טראגט זיך פון זיין קראטער א ווייסער ווירבעלדיגער וואלקען.

דער ווייסער רויך דרעהט זיך אין דער הויך און ציהט זיך ארונטער, אין א גרענצלאזער ליניע אונטען, אין האריזאנט אריין.

עס מאכט דעם איינדרוק, ווי דער בארג וואלט גערויכערט א גיגאנטישען סיגאר. דער ווייסער רויך ווערט אין דער הויך בלוילעך.

דער וועזואוויוס ציהט ווי א מאגנעט די בליקן פון די רייזענדע. אן אפרוהענדע חיה רעה. און יעדער דענקט זיך דערביי עטוואס אנדערש, נישט וועלענדיגערהייט דערמאנט זיך די חורבות די אומגעהויערע פערוויסטונגען, וואס דער בארג האט אנגעמאכט אין פערשידענע צייטען. איין שפיי פון זיין מיילכעל און טויזענדער מענשען אין די ארומיגע שטעט זענען פערניכטעט, און אלץ, וואס די מענשען האבען יאהרהונדערטער געשאפען. זייער גאנצע קולטור איז אין חורבות בעגראבען.

און עס ענגבערט אין קאפ דער געדאנק: די מוטער נאטור איז גאר נישט בארמהערציג צו איהרע קינדער: אויך נישט בערעכט. צייטענווייז האבען איהרע גרויזאמקייטען גאר קיין גרעניץ נישט.

* * *

טרויעריגע שיקזאל-געדאנקען, און דער איטאליענישער הימעל לאכט און די מיטרייזענדע דערצעהלען זיך שפאסיגע, לוסטיגע אנעקדאטען, אויף דער שוועל פון דער טויטער שטאט.

קינדער שפילען זיך און שטיפען אויף די לאווע פעלדער, פרויען וואשען וועש און אלץ איז איבערגעגאסען מיט ליכט און לעבענס-פרייד.

קוקענדיג פונ׳ם פענסטער פון וואגאן מאכען די מענשען אין דער געגענט דעם איינדרוק פון גליקליכע, פון זיכערע און רוהיגע, און דאך ציהט דער בליק צום וועזואוויוס, צום רויכערנדען בארג. ער איז רוהיג, און דאך טאג ווי נאכט רויכערט ער.

די הייזער, וואס זענען געבויט אויף זיינע אפהאנגען פון אויבען אראפ. האבען אויסגעזעהן אזוי קליין, אזוי געמצאקעדיג.

דער וועזואוויוס דארף נאר א ביסעל שטארקער אנ׳אטעם טון, א ביסעל א בלאז טון און די איינוואוינער פון די הייזלעך מיט אונז צוזאמען, וואס פאהרען פערביי, ווערען אראפגעלאזט אין אנ׳אפגרונד.

דאס לעבען אבער פערגעסט: דאס לעבען איז לייכטזיניג — און דאס איז אונזער טובה, אונזער גליק.

* *

א קליינע סטאנציע: פאמפעי...

מיר זענען אנגעקומען בשלום די מיטרייזענדע שטייגען אויס פון די וואגאנען לעבעדיג און לוסטיג. נאר די ענגלענדער האבען פערגליווערטע, ערנסטע, טעמפע געזיכטער. זיי וועלען בלייבען רוהיג, קאלט, ווען אפילו דער בארג זאל זיין א שפיי טון מיט פייער אין פנים אריין.

די טויטע שטאט, פאמפעי, איז נאר עטליכע טריט פון דער סטאנציע.

לעבען דער קליינער סטאנציע שטעהען פיר אינטערנאציאנאלע האטעלען מיט גרויסע שילדען. א גאנצע מחנה אויטאמאבילען, די מייסטע קומען אהער צו פאהרען אין אויטאמאבילען, די אויפזעהער אויף דעם רעגולירען פערקעהר זענען געקליידט אין אוניפארם — פאראדנע.

דעם ערשטען ברוך-הבא גיבען אונז די גאסען-הענדלער מיט זייער סחורה: מאנדאלינעס און קרעלען.

עס איז נישט אזוי לייכט פטור צו ווערען פון אנ׳איטאליענישען גאסען-הענדלער. ווי א נגע צרעת שטעהען זיי צו.

מיט א פאר טעג צוריק בין איך געפאהרען מיט א שיף צום אינזעל קאפרי; ביים אויסשטייגען אין א לאדקע, אום אריינצוקריכען איינגעבויגען אין דעם בלויען קראטער (הייל), — אויך דארט פלאטערען ארום די הענדלער מיט קרעלען אין לאדקעס און בעלאגערען די בלויע הייל אום אנצובאטען זייער סחורה צו די, וואס קריכען אינ׳ם קראטער.

ווען א פאליציאנט האט דערזעהן די גאסען-הענדלער ווי זיי זענען צוגעשטאנען צו די פרעמדע געסט, האט ער זיך בעריהרט פון ארט און אויף די הענדלער-שנארער איז אנגעפאלען א שרעק, און זיי האבען אונז אפגעלאזט.

רוהיגקייט און ארדנונג הערשט היינט לעבען דער טויטער שטאט פאמפעי.

עס שטעהען ארום פרעמדען פיהרער און ווארטען מען זאל זיי רופען צו בעגלייטען צו די חורבות פון פאמפעי. אויף גרויסע שילדען איז אויפגעשריבען דער טאריף, וואס מען דארף צאהלען די פיהרער, וועלכע זענען [illegible] שווינדלער, ווייל זיי האבען צו טון מיט פרעמדע.

* * *

מיר זענען אין דער טויטער שטאדט פון וועלכער איטאליענער מאכען א לעבען.

די הייזער זענען נומערירט און די גאסען זענען בעצייכענט דורך קלארע שילדען. דער וועזואוויוס איז עטוואס דינסטיג. דער הימעל בלוי.

א חורבה לעבען א חורבה, א הויף לעבען א הויף: וואו די גאסען קרייצען זיך, זענען ברונימער. עס הערשט שטילקייט, נאר דאס פיפסען פון ציקאדען, פויגעלעך אזעלכע, בעגלייט דא און דארט די טויטע שטילקייט פון די וויסטע פלעצער. דא און דארט סקעלעטען, חורבות פון טעמפלען, גאס׳ס הייזער.

די אלטע פראווינץ שטאדט פאמפעי ליגט אויסגעשפרייט פאר די אויגען פון דעם בעזוכער.

ריהרענדע נעפיהלען, און א געוויסע נערוועזיטעט ווערט דערוועקט ביי מאנכע. די בעזוכער זענען שטיל, פערטראכט יעדער אויף זיין אופן.

אלץ האט דא אמאל געלעבט, געהאוועט, געזונגען. דא זענען געווען קראמען, געשעפטען, שענקען, וויין-הייזער, טעאטערס און אנדערע לוסט-הייזער.

דער וועזואוויוס האט א שפיי געטון, און אין א פאר שעה איז אלץ אונטער אש בעגראבען געווארען. אלץ, אלץ. איצט מאכען די פרעמדע אהער א לוסט-רייזע צו קוקען אויפ׳ן ביז וואונדער, צו מקיים זיין, וואס אין בעדעקער שטעהט, אז עס איז זעהר אינטערעסאנט א קוק א טון אויף אט דער טויטער שטאדט.

און אפילו זקנים, אפילו בעלי-מומים קריכען דא ארום, לויפען ארום אינ׳ם לאבירינט פון די גאסען.

אך, וויפיל פלאץ עס איז דא פערהאן פאר דער מענשליכער פאנטאזיע!

די אלטע, די וואס האבען געשריבען פראגנאזיס אויפ׳ן חורבן פון פאמפעי, האבען נאך זעהר ווייניג אויסגעשעפט פון אט דער מענשליכער טראגעדיע.

ווען מען שפאצירט דא ארום מיט׳ן אינטערנאציאנאלען עולם, קען מען

(ווייטער זעה 6-טע זייט).

נייער פאָלקסבלאַט
7 יולי 1927.

דאָס לאָדזער לעבען

נייער פאָלקסבלאַט
7. יולי 1927.

7 דאָנערשטאַג **ז** תמוז תרפ"ז	יולי זון-אויפגאַנג 3.41 זון-אונטערגאַנג 7,25 לענג פון טאָג. 14, 12

היץ זיך פאַר שאַרלאַך.

(—) לעצטענס איז אין לאָדז פערנאָטירט געוואָרען אַ גרויסע צאָהל פאַלען פון שאַרלאַך (סקאַרלאַטינאַ) קראַנקהייטען. עס ווערען קראַנק אויך עלטערע פערזאָנען.

צוליב דעם, וואָס שאַרלאַך איז זעהר אַנשטעקענד, איז ער זעהר געפעהרליך. די נאָהענטע פון אַ קראַנקען אָדער די עלטערן פון אַ קינד אין יעדען פערדעכטיגען פאַל, דאַרפען זיך דעריבער באַלד ווענדען צו אַ דאָקטאָר.

א גנבה
אין דער לעמבערגער ביר-ברויערײַ.

(—) נעכטען אינדערפריה האָט דער קאַסירער פון דער לעמבערגער ביר-ברויערײַ (קילינסקי 85) בעמערקט, אַז עס פעהלט פון דער קאַסעטקע 2700 זלאָטעס.

ווי עס האָט זיך אַרויסגעוויזען האָבען זיך ביינאַכט אין דער ביוראָ אַרײַנגעכאַפט גנבים, געמאַכט אַ רעוויזיע אין אַלע שופלאָדען און אַרויסגענומען פון דער קאַסעטקע די 2700 זל. האָבען זיי צוריק צוגעשלאָסען די קאַסעטקע.

כ' תמוז-אַקציע
פון קרן קימת לישראל.

עס ווערען געמאַכט גרויסע פאָרבערייטונגען צו דער כ'תמוז-אַקציע צוליב דעם 23-טען געדענק-טאָג פון פערשטאָרבענעם ציוניסטישען סגהיג ד"ר טעאָדאָר הערצל.

די קרן-קימת-אַקציע פון כ' תמוז וועט זיך אָנהויבען זונטאָג דעם 17 ה. ח. און וועט דויערן אַ גאַנצע וואָך. זי וועט אַרומנעהמען פערשידענע זאַמלונגען, וועלכע זענען פראָקלאַמירט אין צוזאַמענהאַנג מיט דער דאָזיגער אַקציע.

זונטאָג ד. 17 ה. ח., אַלס התחלה פון דער אַקציע, וועט פאָרקומען אַן אַבצייכען-טאָג אויף אַלע זומער וואוינונגען אין דער לאָדזער סטראָסטווע.

גאַנץ אַבצייכען-טאָג הויבען זיך אָן זאַמלונגען, אין וועלכע עס ווערען זיך בעטייליגען אַלע מיטגלידער פון די ציוניסטישע פראַקציעס און יוגענד-אָרגאַניזאַציעס און אויך די אָנגעזעהענע ציוניסטישע עסקנים.

עס ווערען געמאַכט גרויסע אָנשטרענגונגען, אַז די כ' תמוז-אַקציע, וועלכע איז בעשטימט אויף צו בעוואַלדערען נייע ערד-שטחים און געגענד מאַכען דעם קליטאַט אין ארץ ישראל, זאָל אַדורך מיט אַ געהעריגען ערפאָלג.

היינט איז מען קובר די געפונענע 7 סקעלעטען.

(—) ווי מיר האָבען שוין נעכטען מיטגעטיילט האָבען די אַרבייטער אין קאָנסטאַנטינאָווער וואַלד, ביים גראָבען קאַנאַלען, אָנגעטראָפען אויף 7 סקעלעטען. מען רעכענט, אַז דאָס זענען 7 בעהאַנגענע קרבנות פון דער צאַרישער רעגירונג, קעמפער פאַר דער פרייהייט פון פוילען.

די אַרבייטער האָבען בעשלאָסען צו מאַכען אַ פייערליכע קבורה פון די געפונענע סקעלעטען.

די קבורה זאָל פאָרקומען היינט 5 אַ זייגער, אונטער'ן דענקמאָל פון די געפאַלענע אין 1905, אין קאָנסטאַנטינער וואַלד.

לאָדז בעמיהט זיך ווייטער ווענען אַ הלוואה.
וויצעוואָדע און פאַרשטעהער פון מאַגיסטראַט זענען וועגען דעם געפאָהרען קיין וואַרשאַ.

(ס) עהעגעכטען איז קיין וואַרשאַ אַרויסגעפאָהרען וויצעוואָדע יאַשטשאָלט, כדי אָפצוהאַלטען אַ רייה קאָנפערענצען אין פערשידענע מיניסטעריומס. וויצע-וואָדע יאַשטשאָלט דאַרף זיך משתדל זיין וועגען בעקומען קרעדיטען אויף אַדורכצופיהרען אַ גאַנצע רייה עפענטליכע אַרבייטען אין לאָדז.

דער אַלגעמיינער פּלאַן פון די אַרבייטען גענעהמט אַרום דאָס פערגרעסערען פון די לאָדזער טראַמוואַי-ליניעס, ברוקירען אַ רייה היגע גאַסען, ספעציעל אויף די יאַרשטעס, בויען אַ משא-סטאַציע אין קאָנסטאַנטינער וואַלד, פערגרעסערען די היגע גאַזאָוניע.

די אַרבייטען דאַרפען איצט גוויטיג אַדורכגעפיהרט ווערען, כדי צו בעשעפטיגען די אַרבייטלאָזע.

(ב) נעכטען איז קיין וואַרשאַ אַרויסגעפאָהרען וויצע-פרעזידענט גראָשקאָווסקי, כדי צו אינטערווענירען וועגען בעקומען אַן הלוואה פון 3 מיט אַ האַלבען מיליאָן זלאָטיס אויף עפענטליכע אַרבייטען.

פרעזידענט גראָשקאָווסקי וועט אָפהאַלטען אַ פּאָר קאָנפערענצען מיט'ן אַנטייל פון וויצעוואָדע יאַשטשאָלט.

וואַלאָריזאַציע פון אַמאָליגע חובות.
וויכטיג פאַר די, וואָס האָבען דייטשע ווערט-פּאַפּירען און אַמאָליגע מאַרקעס

פון אַ זיכערע קוועלע גיט מען אונז איבער, אַז סוף יוני איז פערענדיגט געוואָרען דער ערשטער סטאַדיום פון די פויליש-דייטשע אונטערהאַנדלונגען וועגען וואַלאָריזירען די פריוואַטע און מלוכה'שע אָדער קאָמונאַלע פערפליכטונגען, וואָס פוילישע בירגער אָדער פוילישע עפענטליכע אינסטיטוציעס האָבען אין דייטשלאַנד, אָדער פערקעהרט.

עס איז אונטערגעשריבען געוואָרען אַ פּראָטאָקאָל, וועלכער שטעלט פעסט די פּרינציפּען פון וואַלאָריזירען די מלוכה'שע און קאָמונאַלע אָבליגאַציעס, היפּאָטעקען, פאַנד בריף, אינדוסטריעלע אָבליגאַציעס, איינגעלעגטע סומען אין בענק אָדער אין אָבשפּאָרונגס-קאַסעס א. ד. גל.

אויפ'ן סמך פון דעם דאָזיגען פּראָטאָקאָל וועלען די פוילישע בירגער, וואָס בעזיצען דייטשע ווערט-פּאַפּירען און מאַרקען געניסען פון די דייטשע וואַלאָריזאַציע-געזעצען צוגלייך מיט די דייטשע בירגער.

אַזוי אָבער ווי די דייטשע וואַלאָריזאַציע-געזעצען זעהען פאַר אין אַלגעמיין אַ נידריגערע נאָרמע ווי די פוילישע וואַלאָריזאַציע-געזעצען — איז דערפאַר בעשטימט געוואָרען פאַר די דייטשע בירגער, וואָס האָבען חובות אין פוילען, אין פיל פאַלען, אַ נידריגערע נאָרמע, ווי עס זעהען פאַר די פוילישע וואַלאָריזאַציע-געזעצען פאַר די פוילישע בירגער. חוץ דעם וועט נאָך אַ ספעציעלער אָבמאַך זיך בעמיהען צו בעריקזיכטיגען די אינטערעסען פון די פוילישע בירגער, וואָס זענען שולדיג געלד אין דייטשלאַנד.

דאָס ערשטע הויז, וואָס ווערט געבויט
פון אַרבייטער-בוי-קאָאָפּעראַטיוו „פּאַראָויס".
מאַגיסטראַט האָט אַסיגנירט 250 טויזענד זלאָטיס.

נאָך לאַנגע בעמיהונגען האָט דער מאַגיסטראַט מאָנטאָג בעטראַכט די ווענדונג פון אַרבייטער-וואוינונגס-קאָאָפּעראַטיוו „פּאַראָויס".

אַ ספּעציעלע מאַגיסטראַט-קאָמיסיע האָט זיך אויספיהרליך בעקאַנט מיט די שוין אָנגעהויבענע בוי-אַרבייטען פון דעם ערשטען הויז, וואָס ווערט געבויט דורך אַן אַרבייטער-וואוינונגס-קאָאָפּעראַטיוו און האָט אַרויסגעגעבען אַ גינסטיגע מיינונג. אַ דאַנק דעם האָט דער מאַגיסטראַט בעשלאָסען צו בעשטייערן אַ סומע 250 טויזענד זל. פון ספּעציעלען „מלוכה שען בוי-פאָנד" אויף אויסצופערטיגען דאָס הויז.

דערווייל אָבער מוז קודם דער קאָאָפּעראַטיוו אַליין פון זיין אייגענע, אָדער דורך געשאַפענע פון איהם מיטלען אויסבויען דעם פונדאַמענט, פּאַרטער און ערשטען שטאָק, וואָס מוז קאָסטען אַן ערך 50 טויזענד זלאָטעס, ווייל ערשט ווען דער ערשטער שטאָק וועט פערטיג זיין, ווערט די הלוואה אויסגעצאָהלט.

סוף פון היינטיגען חודש הויבט שוין אָן דער קאָאָפּעראַטיוו „פּאַראָויס" זיין בוי-אַרבייט. לויט'ן בעשטעטיגטען פּלאַן וועט דאָס ערשטע הויז, וואָס וועט זיך געפינען אויף ברעק-יאַסלעוויטש-גאַס נומ' 16, אין צענטער פון יודישען עלענד, זיין אַ מוסטער פון גאַנץ בעלויטער אומגעגענד. דאָס הויז וועט בעשטעהען פון 30 וואוינונגען, וועלכע וועלען זיך געפינען אין איין פראָנט-הויז (פּאַרטער מיט 4 שטאָק) און וועלען פערזעהען זיין מיט אַלע מאָדערנע טעכנישע און היגיענישע איינריכטונג ווי: עלעקטרישע ליכט, גאַז קוכען, צענטראַל-הייצונג, באָד-שטובען און אַנדערע בעקוועמליכקייטען.

דער פאָטער, וואָס האָט דערמאָרדעט זיין 7-יעהריג קינד
זאָל גאָר זיין משוגע.

(§) אין נעכטיגען נומער האָבען מיר געשריבען וועגען דעם שרעקליכען מאָרד, וואָס עס איז בעגאַנגען דער 44-יעהריגער שטשעפּליאַק (פּיענקנאַ 63), וועלכער האָט דער'הרג'עט זיין 7-יעהריג מיידעלע מיט אַ פּלעט-אייזען.

אַזוי ווי דער מערדערליכער פאָטער האָט געליטען אויף אָנפאַלען פון משוגעת און איז שוין אַפילו 3 מאָל געזעסען אין „קאָכאַנובקא" אויף קוראַציע, איז אַ סברא, אַז זיין שרעקליכען מאַט איבער דעם קינד, איז ער אויך בעגאַנגען בעת אַן אָנפאַל פון משוגעת.

ווי מיר דערוויסען זיך וועט דעריבער דער מערדערליכער איבערגעגעבען ווערען אויף אָבסערוואַציע צו דאָקטוירים-פּסיכיאַטערען, און אויב עס וועט זיך אַרויסווייזען, אַז ער איז פאַקטיש בעגאַנגען דעם מאָרד אין אַן'אומנאָרמאַלען צושטאַנד, וועט מען איהם אָפּשיקען אין אַ משוגעים-הויז און די אויספאָרשונג געגען איהם וועט איבערגעריסען ווערען.

אַ מיידעל זיך אַרײַנגעוואָרפען אין טייך.
אַן'אומגליקליכע ליבע האָט געמאַכט אַ סוף צו אַ יונג לעבען.

(§) נעכטען אינדערפריה האָבען די אַרבייטער, וועלכע זענען בעגאַנגען אין דער צעגעלניע אויף סטאָקיג צו דער אַרבייט, בעמערקט אין טייך אַ טויטען קערפּער פון אַ פרוי.

זיי האָבען די דערטרונקענע אַרויסגעשלעפּט פון וואַסער און אַליאַרמירט די פּאָליציי.

דערווייל האָבען זיך געזעהן דער דערטרונקענער פערזאַמעלט אַ גרויסער עולם מענשען און אַ סך פון די פערזאַמעלטע האָבען דערקענט די טויטע פרוי.

עס האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז די דערטרונקענע איז לידיאַ ראַדקע. זי האָט געדינט ביים לאַנדווירט לידקע אין דאָרף אַנטאָפּיעוו.

לידיאַ ראַדקע איז בעגאַנגען זעלבסטמאָרד צוליב אַ ליבע.

מיט אַ צייט צוריק האָט זיך לידיאַ פערליבט אין אַ זוהן פון אַ רייכען לאַנדווירט אין אַנטאָפּיעוו. דער רייכער יונגערמאַן האָט אויסגענוצט די לייכטגלויביגקייט און די ליבע פון דעם אָרימען מיידעל און האָט זי נאָכדעם אַוועקגעוואָרפען. לעצטענס האָט זיך לידיע דערוואוסט, אַז איהר געליבטער קלויבט זיך חתונה צו האָבען מיט אַ רייכע טאָכטער.

די אומגליקליכע האָט נישט געקענט איבערטראָגען איהר אומגליק און בעשלאָסען צו בעגעהן זעלבסטמאָרד. זי האָט דעם בעשלוס אויסגעפיהרט, און זיך אַרײַנגעוואָרפען אין טייך.

שטאָטישע שפּיטאָלען
פּראָיעקטירט מען אויסצובויען.

מיט אַ פּאָר וואָכען צוריק איז געשאַפען געוואָרען ביים מאַגיסטראַט אַ קאָמיטעט, וועלכער דאַרף זיך פערנעהמען מיט בויען אַן'אַלגעמיינעם שטאָטישען שפּיטאָל. דער קאָמיטעט פערנעהמט זיך איצט מיט שאַפען אַ פּלאַן, דערביי ווערען גענומען אין אַכט „יוליאַנאָוו" און כוינע.

באַלד ווי די פּראַגע וועט ערלעדיגט ווערען, וועט בעשטימט ווערען אַ קאָנקורס אויף צו בויען דעם שפּיטאָל. צוליב דעם גרויסען דוחק אין שטאָטישע שפּיטאָלען פּראָיעקטירט דער מאַגיסטראַט צו בויען אַ גאַנצע רייה שפּיטאָלען.

אויפבויען אַ שפּיטאָל אויף 2 טויזענד בעטלעך דאַרף קאָסטען ביז 20 מיליאָן זלאָטעס.

Dr PRYBULSKI
זאַוואַדזקאַ 1, טעלעפאָן 25-38
דענעריש און האַר - הויט - קראַנקהייטען
ענגער-שוואַכע, בעהאַנדלונג פון קוואַרץ-ליכט
(האַר-אויספאַל), רענטגען-שטראַהלען.
נעמט אָן פון 9—1 און פון 4—8 אָוונט
דאַמען: פון 4—5 נאָכמ.

קליינער פעליעטאָן.

פּאַזיאָמקעס מיט סמעטענע.

איך ווייס נישט ווי איהר מיינע ליבע לעזער, נאָר איך האָב זייער ליב פּאַזיאָמקעס מיט סמעטענע עפּיס אַ קליינגיגקייט צוזאָגען: פּאַזיאָמקעס מיט סמעטענע. הלמאי זאָל איך זאָגען, ווען מ'וואָלט מיר אויפוועקען אין אַ מיטען ווינטער-נאַכט, ווען אין דרויסען ברענט דער פראָסט ווי פייער און מיר געבען פּאַזיאָמקעס מיט סמעטענע, וואָלט איך עס געגעסען נישט מיט אַ קלענערען אַפּעטיט ווי מוצאי יום כיפורים צום אָנבייסען, עפּעס האָב איך ליב אָט די שעהנינקע רויטינקע ווייכינקע אומשולדיגע פּרי'לעך...

וואָס זאָל איך אייך זאָגען, אַ טעשיל פּאַזיאָמקעס מיט סמעטענע שטעהט ביי מיר העכער ווי די שווערסטע זאַכען, אונזערע שונאים וואָס ווינשען אונז בייז זאָלען נאָר דעם טעם נישט וויסען פון פּאַזיאָמקעס מיט סמעטענע. פאַר איין טעצל פּאַזיאָמקעס מיט סמעטענע וואָלט איך אַוועקגעגעבען עטליכע ראַטמענער מיט עטליכע דאָוואָרעס.

און וואָס אַלץ וואָלט איך פאַרט מוחל געווען פאַר אַ טעצל פּאַזיאָמקעס מיט סמעטענע? איך וואָלט מוחל געווען די קומענדיגע שטאָט-ראַט-וואַהלען פאַר אַ טעצל פּאַזיאָמקעס מיט סמעטענע, איך וואָלט מוחל געווען מיין טעלעפאָן-ליסטניק פאַר אַ טעצל פּאַזיאָמקעס מיט סמעטענע, איך וואָלט מוחל געווען מיינע אַלע פּאָדאַטקעס מיט די שאַצונגס-קאָמיסיעס צוזאַמען פאַר אַ טעצל פּאַזיאָמקעס מיט סמעטענע. און אַפילו די עלעקטרישע בעלייכטונג וואָס די קהלה וויל איינפיהרען אויפ'ן בית-עולם, צוליב וועלכע עס וועט פאַר די געשטאָרבענע אפשר זיין אַ מין תחת-המתים, וואָלט איך אויך אַוועקגעגעבען פאַר — אַ טעצל פּאַזיאָמקעס מיט סמעטענע.

און אַ שעהנעם, זייער אַ שעהנעם יישר כח, קומט דעם, ווער עס האָט בכלל אויסגעטראַכט פּאַזיאָמקעס מיט סמעטענע, איך וואָלט געגעבען דעם ערפינדער פון פּאַזיאָמקעס מיט סמעטענע אַ גרעסערע „נאַגראָדע" אפילו פאַר דעם וואָס האָט אויסגעטראַכט צו געהן קורצע מאַרינאַ-קעס... אפילו פאַר דעם ב'ויסען לינדבערג'ן, וואָס ווי די צייטונגען דערצעהלען (אַליין בין איך נישט געווען דערביי) זאָל ער האָבען אַריבערגעפלויגען דעם גרויסען ים אין 33 שעה וואָרום גאָמיר זיך נישט נאַרען וואָס האָט ער דאָ אַזוינס אויפגעטון? אַז מ'האָט געדאַרפט אַזוי פיל מצרים צולם זיין, ווען ער האָט אָנגעהויבען צו חליהען איבער'ן ים. האָט ער דען געהאַט אַן'אַנדער ברירה, ווי אָבצוואַרטען ביז וואַנענט ער וועט קומען אויף דער יבשה? און ווי וואָלט איהר געטון ווען איהר וואָלט געפלויגען איבער'ן ים איהר וואָלט זיך צוגעשפּאַרט אַביסעל שלאָפען און — דערטרינקען ווערען? אוראי וואָלט איהר אויך מיט אַלע אייערע כוחות אָבגעצוואַרט ביז איהר וועט קומען אויף דער יבשה... אָבער אַזאַ אויפטו ווי פּאַזיאָמקעס מיט סמעטענע מיינע ליבע לעזער, איך מוז זיך טיילען מיט אייך מיינע התפעלות, דאָס איז דאָך ממש אַ גלות פון אַ ערפינדער, דאָס האָט דאָך געמוזט זיין אַ גרויסער מענש אַ גאון... ס'איז דאָך גאָר נישטאָ די בעלוינונג, וואָס ער איז ווערט דערפאַר. ער איז דאָך פּשוט ווערט מ'זאָל איהם געבען אַ — טעצל פּאַזיאָמקעס מיט סמעטענע...

שר של אש.

Zapisujcie się
na członków Ligi Obrony Powietrznej Państwa.

די האנדווערקער-באנק בעקומען א קרעדיט אין פ.ק.א.

און פערטיילט נייע הלוואות אויף 56 טויזענד זל.

נעכטען איז פארגעקומען א זיצונג פון ראט און פערוואלטונג פון דער האנדווערקער-באנק (פאלידניאווע 4). דירעקטאר ארדינאנס האט אבגעגעבען א בעריכט פונ׳ם לעצטען צוזאמענפאהר פון די קאאפעראטיווע בענק אין ווארשא. ער האט אויך מיטגעטיילט, אז די האנדווערקער-באנק האט ענדליך בעקומען א רעדיסקאנט אין דער פ. ק. א. אויף 50 טויזענד זלאטעס און, אז די ערשטע 50 טויזענד זלאטעס זענען שוין דערהאלטען געווארען.

נאכדעם זענען בעטראכט געווארען א ריי ביטעס וועגען הלוואות און ס׳זענען בעשטעטיגט געווארען הלוואות אויף 56 טויזענד זלאטיס. ס׳איז בעשלאסען געווארען איינצוארדנען סגל־כע דיזשורען פון פרעזידיום-מיטגלידער (ווי ה״ה רידער, מאשענבערג און הערשקאוויטש) פון 12 ביז 2 בייטאג.

צום סוף איז בעטראכט געווארען דער אפענער בריף פון די היטעל-מאכער ש. בערלינסקי, ח. ליוסטמאן און בארטמאן פון 7 יוני, וואס איז געווען אטגעדריקט אין דער „נ. פאלקסצייטונג" פון 28 יוני. ס׳איז בעשלאסען געווארען דעם ענין איבערצוגעבען צו א קרוין-געריכט.

בודזשעט-קאמיסיע פון סיים

לאדט איין אויף איהר זיצונג דעם פינאנץ-מיניסטער.

ווארשא, 6. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) די בודזשעט-קאמיסיע ביים סיים האט היינט אויס-געהערט 4 רעפעראטען וועגען די פאר-שלאגען בנוגע דער ווירטשאפטליכער און פינאנציעלער לאגע פון דער מלוכה אין די בעראטונגען האבען אנטיילגע-נומען פארשטעהער פון פינאנץ מיניס-טעריום, פון האנדעלס-מיניסטעריום און פון לאנדווירטשאפטס - מיניסטעריום. מארגען וועט זיך אנהויבען די דעבאטע וועגען די איינצעלנע פאר־שלאגען. די קאמיסיע האט בעאויפטראגט דעם פאר-זיצער צו פערבעטען אויף דער זיצונג דעם פינאנץ - מיניסטער טשעכאוויטש כדי ער זאל אנטיילנעהמען אין די וכוחים.

יוד. קאלא געגען ענדערונגען אין דער וואהל-ארדינאציע.

ווארשא, 16 (טעלעפאניש פון אונזער סיים-קארעספאנדענט) אוף דער היינטיגער זיצונג פון דער יודישער קאלא איז בעהאנדעלט געווארען די פראגע וועגען די געפלאנטע ענדערונגען פון דער וואהל ארדינאציע צום סיים. עס איז אנגענומען געווארען א בעשלוס אנצוווענדען אלע מיטלען געגען יעטווע-דע ענדערונגען פון דער וואהל-ארדינאציע.

געוועזענער פרעמיער סקשינסקי

ה״ל מיטארבייטען ביי׳ב שאפען א פרא פאלעסטינא-קאמיטעט אין פוילען.

ווארשא, 6 (טעלעפאניש) דער גע-וועזענער פרעמיער סקשינסקי האט אין א געשפרעך מיט א זשורנאליסט אזוי כאראקטעריזירט זיין שטעלונג צום ציוניזם:

מיין שטעלונג צום ציוניזם איז אי-בערהויפט בעקאנט. איך שטעה אויפ׳ן שטאנדפונקט פון דער דעקלאראציע, וועלכע איך האב ביי מיין זיין אויסערן-מיניסטער אפגעשיקט צום פרעזידענט פון דעם ציוניסטישען עקזעקוטיוו ה׳ סאקאלאוו. שליסליך איך בין אליין אויך אנ׳אנהענגער פון ציוניזם

— און ווי איז אייער מיינונג וועגען א״י אויפבוי?

— כ׳האלט, אז פאר די לעצטע 5 יאהר זענען געמאכט געווארען זעהר גרויסע פארטשריטען צום אויפבויען א״י אלס א יודישע היים, די נישט יודישע וועלט אבסערווירט די דאזיגע טעטיגקייט מיט גרויס פערזאינטערעסי-רונג און דרך-ארץ.

— ווי פערהאלט איהר זיך צו דער פרא פאלעסטינא בעוועגונג, וואס ענט-וויקעלט זיך אזוי שטארק אין פער-שידענע אייראפעאישע מלוכות?

— די פילא ציוניסטישע בעוועגונג, וואס ענטוויקעלט זיך אין דער פארב פון פרא-פאלעסטינא קאמיטעטען וועט זיכער גוט ווירקען פאר דער בעווע-גונג. מ׳דארף נאר קענען די דאזיגע בעוועגונג אויסנוצען.

— גלויבט איהר, אז אין פוילען זאל אזא קאמיטעט געשאפען ווערען?

— כ׳גלויב אז עס וואלט געווען גע-וואונשען. וואס אנבעלאנגט מיין פער-זאן — האט ערקלערט מיניסטער סקשינ-סקי — קען מען רעכענען אויף מיין מיטארבייט און מיטהילף ביים שאפען אזא קאמיטעט.

בעירד בעקומען אנ׳אויסצייכנונג פון פואנקארע.

פאריז, 6. (אטע). היינט האט פואנקארע אויפגענומען דעם לופט-פליהער בעירד מיט זיינע חברים און האט איבערגעגעבען בעירד׳ן אנ׳ארדען פון דער עהרען ליגע

נאכדעם האט פואנקארע אויפגענומען טשעמבערלען מיט לעווין׳ען.

פאריז, 6. (אטע). בעת׳ן אפגעבען די בריף, וואס בעירד האט גע-בראכט מיט זיין לופט-שיף קיין פראנקרייך, האט מען בעמערקט, אז אויף דער גרעסטען טייל קאנווערטען האבען געפעהלט די פאסט-מארקען, וואס זענען געווען געשטעמפעלט מיט א ספעציעלען שטעמפעל פון דער ערשטער לופט-פאסט אמעריקא—אייראפא.

לינדבערג וויל ווידער פליהען

און איינשטעלען א קאמוניקאציע אמעריקא—אייראפא.

לאנדאן, 6. (אטע). צוריקקומענדיג פון קאנאדע נאך ניו-יארק, האט לינדבערג ערקלערט, אז די הכנות צו דער רעגולערער לופט-פליה-אונטערנעה-מונג איבער׳ן אטלאנטיק זענען שוין בעלד פערענדיגט.

אין דער ערשטער לופט-פליה רייזע, אין וועלכער ס׳וועלען אנטייל-נעה-מען צעהן אעראפלאנען וועט זיך אויך בעטייליגען לינדבערג׳ס אעראפלאן, מיט וועלכער ער איז דאס ערשטע מאל איבערגעפלויגען דעם אטלאנטיק.

יודען אין ווארשא נישט בעקומען קיין וויצע-פרעזידענט.

(ענדע פון 1-טע זייט).

ווארט צו אנ׳ערקלערונג, דער פארזי-צער גיט איהם נישט. ס׳ענטשטעהט א סקאנדאל און די סאנאציע ראטמענער פערלאזען אלס פראטעסט די זיצונג. אויך סענאטאר קערנער בעט א ווארט, אבער ער בעקומט אויך נישט, ס׳העלפען נישט זיינע פראטעסטען. דער פארזי-צער ערקלערט, אז ס׳ווערט ארויסגע-שטעלט די קאנדידאטור פון ד״ר באגוצקי אלס 3. וויצע-פרעזידענט, און דא זעהט מען שוין, אז הגם דער פאר-זיצער דעפ. יאוואראווסקי האט ער-קלערט, אז קיין אפמאך איז נישט געווען, איז דאך אנ׳אפמאך צווי-שען קאפס און פ. פ. ס. פארגעקומען ס׳ווערען אפגעגעבען 54 שטימען: 37 פאר ד״ר באגוצקי (פ.פ.ס., בונד און פ.צ.) און 17 — פאר סענאטאר קערנער. אזוי ווי אין די וואהלען מוזען זיך בע-טייליגען מינדעסטענס 61 ראטמענער, ערקלערט דער פארזיצער, אז די וואה-לען זענען נישט גילטיג און ער פער-ארדנעט א צווייטע אפשטימונג.

בעת דער צווייטער אפשטימונג זע-רען אפגעגעבען 74 שטימען אנ׳אבסא-לוטע מערהייט איז 38 שט. ד״ר בא-גוצקי האט בעקומען 37 שטימען, סענאטאר קערנער 17 לצויגע צעטלען — 20. אזוי ווי קיין אבסאלוטע מעהרהייט איז נישטא, ווערט פערארדנעט א דרי-טע אפשטימונג.

בעת דער דריטער אפשטימונג ווערט אפגעגעבען 77 שטימען. די אבסאלוטע מעהרהייט איז — 39 שטימען. ד״ר באגוצקי האט בעקומען 42 שטימען, סע-נאטאר קערנער — 17 שטימען, ווייסע צעטלען — 18. אזוי ארום איז מיט די שטימען פון פ.פ.ס., בונד, פועלי ציון און אייניגע שטימען פון קאפס, אויס-געוועהלט געווארען אלס 3-טער וויצע-פרעזידענט דער פ.פ.ס.-קאנדידאט ד״ר באגוצקי.

סענאטאר קערנער גיט אב א פראטעסט-ערקלערונג אין נאמען פון יודי-שען קלוב. דעפ. יאווארקאווסקי פער-ענטפערט זיך, אז קיין שום אפמאך צווישען די קלובען איז פון פריהער אויס נישט געשלאסען געווארען.

ארום 4 א זייגער פרעט מען צו צו וועהלען די 12 לאווניקעס.

ביים שליסען דעם נומער האלט 6 א זייגער זענען די רעזולטאטען נאך נישט בעוואוסט.

ער האט געוואלט האבען ביליג א טעלעפאן

פראצעס פון „פאסטא" געגען א טעלעפאן-שווינדלער.

מיט א געוויסער צייט צוריק האט זיך אין דער לאדזער אפטיילונג פון דער טעלעפאן-געזעלשאפט (פאסטא) גע-מאלדען א פריזאן, וועלכער האט זיך פארגעשטעלט אלס ארטור מאנטשקא און געבעטען מ׳זאל אריבערפיהרען דעם טעלעפאן פון זיין מאנטשקא׳ס וואוינונג אויף פשעיאזד 36 אין דער וואוינונג פון פרוי טעפלער אויף ווסכא-ניא גאס.

דער כלומר׳שטער מאנטשקא האט אונטערגעשריבען די געהעריגע דעקלא-ראציע, אזוי ווי דער טעלעפאן איז נישט אזוי גיך אריבערגעטראגען געווא-רען, האט ער זיך נאכאמאל געמאלדען אין דער טעלעפאן-געזעלשאפט, דערביי האט ער דערצעהלט, אז ער איז געקו-מען פון רומעניען, וואוהין ער איז געפאהרען נאכ׳ן באנקראט פון זיין פירמע און ער בעזוצט זיך צוריק אין לאדז.

דער טעלעפאן איז אריבערגעטראגען געווארען, אבער שפעטער האט זיך א־ויסגעשטעלט, אז דער דערמאהנטער מאנטשקא איז נישט קיין שום מאנטש-קא, נאר ער הייסט גאר מינין. ער האט געהאט אלמונג צו געבען איבער די זאכען פון מאנטשקא, און האט די געלעגענהייט אויסגענוצט אויף צו בע-קומען ביליג א טעלעפאן.

נעכטען איז אין 7-טען קרייז פון פרידענס-געריכט פארגעקומען דער פראָ-צעס געגען מאנטשקא׳ן, וועלכער איז בעשולדיגט געווען לויט׳ן ארט. 591 פאר בעטרוג. מצד דער טעלעפאן - גע-זעלשאפט איז ארויסגעטרעטען דער אד-וואקאט בוש.

דער כלומר׳שטער מאנטשקא און דער ריכטיגער מינין איז פער׳משפט געווא-רען אויף א חודש ארעסט.

זיך גע׳סמ׳ט

פארמאנס.

(–) נעכטען 5 א זייגער אינדערפריה האט זיך גע׳סמ׳ט דער 16 יעהריגער פנחס פעפער (יערוזאלימסקא 4).

די ערשטע הילף האט איהם ער-פיילט די פאגאטאוויע פון „לית הצדק".

פון געריכט.

פאר פערשפרייטען פאלש געלד.

(§) נעכטען איז אין קרייז-געריכט פארגעקומען דער פראצעס געגען די לאדזער איינוואוינער יאן האפמאן, זעל-מאן, איגעלסקי און הערש סענאטאר, וועלכע זענען געווען בעשולדיגט אין בעוואוסטזיניגען פערשפרייטען פאלשע 5 זלאטי באנקנאטען.

דאס געריכט האט פער׳משפט די בעשולדיגטע יאן האפמאן און זעלמאן איגעלסקי צו 8 יאהר שווערע תפיסה און צו פערלירען אלע רעכט. הערש סענאטאר איז צוליב מאנגעל אין בע-ווייזען פריינגעשפראכען געווארען.

מעלדונגען.

פראג. ארבייטער-פעראיין פון מע-טאל-בראנזשע, לאדז, ווסכאדניא 70.

אכטונג, הויזווירטען און אדמיניסטראטארן! ביים פעראיין איז ערעפענט געווארען אנ׳אר-טעל פון בלעכער-ארבייטער. עס ווערען אנגע-נומען אלערליי ארבייטען ווי בוי- און בלעך-ארבייט צו קאנקורענץ פרייזען. פאר די בעסטע אויספיהרונג פון דער ארבייט ווערט גאראנ-טירט. ווסכאדניא 70 טעטיג א גאנצען טאג. 978 טוט אכטונג די פערוואלטונג.

אין די אפטייקען.

היינטיגע נאכט - דיזשורען.

(§) היינט דיזשורירען ביינאכט פאל־גענדע אפטייקען: פ. וואיטשיצקי (נא-ווראטקאווסקא 27); וו. דאניעלעצקי (פעט-ריקאווער 127); פ. אילניצקי און י. צי-מער (וואלטשאנסקא 37; לייגעווער (פרייהייט-פלאץ 2); הארטמאן (מלינאר-סקא 1); קאהאנע (אלעקסאנדראווסקא 80).

אוי, די ליבע!

זיך גע׳סמ׳ט צוליב אנ׳אונגליקליכע ליבע.

(§) צוליב א ליבע-ענטוישונג האט זיך נעכטען פער׳סמ׳ט דער 29-יעהריגער קאזימיר׳ש ווראנסקי (קאפעדרניק גאס 33). דעם זעלבסט-מערדער האט מען אין א שווערען-צושטאנד אפגעפיהרט אין שפי-טאל, וואו ער איז אין א שעה ארום געשטארבען.

טעלעגראמען.

שארפע אנגריפען געגען רעגירונג

אויף דער נעכטיגער זיצונג פון סיים.

ווארשא, 6 (טעלעפאניש פון אונ-זער סיים - קארעספאנדענט) אויף דער היינטיגער זיצונג פון סיים איז ווייטער געפיהרט געווארען די דעבאטע וועגען די זעלבסטפערוואלטונגען. די דעבאטע איז געהאלטען געווארען אין א שארפען טאן כמעט דורך אלע רעדנער.

צוערשט איז ארויסגעטרעטען דעפ. ד״ר שיפער, וועלכער האט אנגע-וויזען אויף די עוולות, וואס שטעהען פאר לגבי די נאציאנאלע מינדערהיי-טען מיט דעם געזעץ-פראיעקט וועגען די שטאטישע זעלבסטפערוואלטונגען.

דעפ. טשוויאקאווסקי האלט דאס גאנצע שפיל פון סיים פאר קאמיש. ס׳איז דא א מאנגעל וועגען א פערד, וואס האט געבעטען די נאכטיגאל זאל זינגען און — דער פויגעל האט צוליב גע-פאלגט. דער סיים איז געגליכען צו דער נאכטיגאל: ער זינגט, ווייל די רעגירונג האט איהם געבעטען.

מיט זעהר א שארפער רעדע איז ארויסגעטראטען דעפ. פראגער (פ. פ. ס.) די ארבייט פון סיים, זאגט ער, קומט פאר אהן אנטייל פון דער רעגירונג. מ׳דארף זיך נישט מאכען קיין שום אי-לוזיעס, מ׳מיינט, למשל, אז די רעגי-רונג האט עפעס א קאנצעפציע פון די שטאדט-פערוואלטונגען. דאס איז א טעות דער אינערן מיניסטער האט אזוי וויים רעדוצירט זיינע אויפגאבען, אז איהם קען פערטרעטען יעדער אויטאמאט אויף ארויסצונעהמען דעם שטויב. עס איז נישטא, מיינט דער רעדנער, קיין שום קאמבינאציע פון א וואהל סיסטעם, וואס זאל קענען געבען דער רעגירונג א מעהר-הייט. ווייל די דאזיגע רעגירונג איז א פועל יוצא פון געוואלדטאט.

שארף געגען אינערן - מיניסטעריום טרעט אויך ארויס דעפ. פרילוצקי, וועל, זאגט ער, ס׳וואלט געווען עפעס אנ׳אינ-טערנאציאנאלע פאנאפטיקום (אנ׳אנ-שטאלט, וואו ס׳ווערען אויסגעשטעלט פערשידענע אויסטערלישע זאכען). וואלט מען דארט אין פוילישען פאוויליאן געדארפט אויסשטעלען די מי-ניסטארען - בענק אין סיים, וואס זענען תמיד לעדיג.

עס האבען נאך גערעדט די דעפו-טאטען יערעמיטש און אילסקי (נ. ד.), וועלכער האט זיך געקלאגט אויפ׳ן וואוקס פון קאמוניזם, און דערמיט איז די זיצונג געשלאסען געווארען.

10-טען מאי.

דער רעפערענט דעפ. ליבערמאן האט אנגעוויזען, אז ביידע געזעצען דארפען שטארק בעארבייט ווערען.

אפשטעלענדיג זיך אויפ׳ן דעקרעט וועגען פערשפרייטען פאלשע ידיעות, האט דעפ. ליבערמאן כאראקטעריזירט דעם דעקרעט אלס דורכגעטריבענעם מיט פאליציייאישען גייסט און אלס א צו שטרענגען. דערצו איז ער גאנץ איב-ריג, ווייל דער עקזיסטירענדער שטראף קאדעקס איז א גענוגענדער פערהיטונגס-מיטעל. דער רעפערענט האט אויך אנ-געוויזען, אז דער דעקרעט איז זעהר שלעכט רעדאגירט סטיליסטיש און פאכמעניש.

דעפ. זאמערשטיין (יודישע קאלא) וויזט אן אויף א ריי סטיליסטישע נישט קלארקייטען, וועלכע קענען ווע-רען זעהר שלעכט אויסגעטייטשט.

ליפאצעוויטש (וויזוואלעניע), מאטשא-קיעוויטש (קאטוילישער קלוב), סיידא (נ. ד.) פראגען אריין אויסבעסערונגען אינ׳ם פונקט וועגען אפהיטען דעם כבוד פון מלוכה-פרעזידענט און זאגען זיך ארויס געגען דעקרעט. נאכדעם, ווי ס׳רעדט נאך דער פרעזעס פון יודישען קאלא דעפ. הארטגלאס איז איינשטימיג בעשלאסען געווארען אבצווארפען דעם דעקרעט וועגען שטראפען פאר פער-שפרייטען פאלשע ידיעות.

די פראגע וועט וואהרשיינליך בע-טראכט ווערען נאך אויף דער דאנער-שטאג׳דיגער זיצונג פון סיים.

דער צווייטער פרעסע-דעקרעט וועט אויך בעטראכט ווערען אויף דער דאנער-שטאג׳דיגער זיצונג פון דער קאמיסיע.

———

סיים-קאמיסיע אפגעווארפען דעם דעקרעט

וועגען שטראפען פאר פערשפרייטען פאלשע ידיעות

ווארשא, 6. (טעלעפאניש) די יו-רידישע סיים-קאמיסיע האט אונטער׳ן פארזיץ פון דעפ. מארעק היינט בע-האנדעלט די נייע פרעסע-געזעצען פון

די טראגעדיע פון א לעמבערגער יודישען בעל עגלה.

פערלויר'ן די טאכטער, האט ער אפגע'גט זיין ווייב און געבליבען מיט זיין פערדל

אונטער'ן גרײדינגער שראנקען אין לעמבערג וואוינט א יודישער בעל-עגלה, — בערלע מאטעקע רופט מען איהם.

אט דער דאזיגער בערלע שטאמט פון א דור בעלי-עגלות. זיינע אבות זענען געווען בעלי-עגלות. ער, בערלע האט אויך איבערגענומען ביי זיין טאטען ע"ה די שקאפע און דעם וואגען און פערדינט דערמיט זיין שטיקעל ברויט.

בערלע האט געהאט דריי הייליגע זאכען אויף גאר דער וועלט. דאס זענען: זיין שקאפע, זיין ווייב און דאס הייליגסטע, זיין קדשי קדשים: רחל'ע זיין בת יחידה. נישט געווען קיין הייליגערס קיין שענערס אויף גאט'ס וועלטעל, ווי זי — זיין רחל'ע.

בעת יעדען אומגליק, ביי יעדען נסיון, האט ער געהאט איין טרייסט — זיין פערדעל, זיין יודענע און זיין — רחל'ע.

בערלע האט קיינמאל נישט געזינדיגט. ער האט אלעס אנגענומען באהבה, נור איינמאל —

געווען איז עס א פרייטאג צונאכטס זיין פערדעל איז קראנק געווארען און זיין רחל'ע איז פערשלאפט געווארען. דעמאלט האט בערל'ע אויפגעהויבען זיין פויסט געגען... הימעל. ער האט געדראהט, אז ער וועט אויפהערען צו זיין גוט און פרום, ווייל „מען" שיקט אויף איהם אזעלכע צרות, וועלכע ער האט זיך קיינמאל נישט פערדינט.

בערלעס ווייבעל האט גישט געלאזט איהר מאן לעסטערן דעם אויבערשטען. ווען דאס האט נישט געהאלפען האט דאס ווייבעל אנגעהויבען צו וואָרענען איהר מאן, אז אויב ער וועט נאך ווייטער זינדיגען וועט איהם גאט שווער שטראפען.

דעם ווייב'ס ווארנונגען האבען בערלען שווער דערשלאגען. ער איז פלוצלינג ווי פערשטומט געווארען און פערשטעלט מיט זיין האנד דעם ווייב'ס מויל, אז זי זאל חלילה נישט ארויסזאגען א ביז ווארט אין א שלעכטער מינוט...

דאס פערדעל און רחל'ע זענען געזונד געווארען. עס זענען זייט יענער מעשה פערפלאסען עטליכע חדשים. בערלע האט פערגעסען אן יענעם פרייטאג צונאכטס, ווענען זיין ווייב'ס ווארענונגען און אלעס איז געווען וואויל און פיין.

נאר אין א געוויסען פריהמארגען שטעהט ער אויף און באמערקט, ווי רחל'עס, זיין געליבט קינד'ס באנק בעטעל איז לעדיג.

וואס אין בערעל'ס הארץ האט זיך אפגעשפילט איז שווער צו בעשרייבען. זיין פנים, זיינע אויגען זענען אין גאנצען פערענדערט געווארען.

ער האט ווי א משוגע'נער אנגעהויבען צו לויפען פון איין שטוב צו דער אנדערער. בעקלאפט אין פערשידענע טירען פון זיינע שכנים. אבער אהן רעזולטאט. רחל'ע איז נישט געווען. פערשוואונדען. ווי א שטיין אין וואסער.

בערלע איז געפאהר'ען אין שטאדט אדיין דא אין לעמבערג — האט ער געהאפט — צו געפינען א שפור פון זיין פערשוואונדענער טאכטער.

און ריכטיג. אין לעמבערג איז ער געוואהר געווארען, אז זיין רחל'ע האט זיך פערליבט אין א שגץ. האט זיך געשמד'ט מיט איהם צוזאמען און וועט בקרוב מיט איהם חתונה האבען.

א פערצווייפעלטער האט דער פאטער אויפגעזוכט זיין טאכטער, געפאלען איהר צו די פיס און זי געבעטען, אז זי זאל צוריק קומען א היים און איהם נישט פערשטערען זיין לעבען.

רחל'ע האט אבער דערפון נישט געוואלט הערען און געדענקען. זי האט זיך אבגעזאגט פון איהר היים און האט געהייסען דעם שגץ ארויסווארפען דעם פאטער.

אין גאנצען א געבראכענער איז בערלע א היים געקומען צו זיין ווייב נישט צים דערקענען. נישט מעהר דער זעלבער. גאנצע טעג ארומגעגאנגען פערטראכט, ווי אויס'ן עולם התוהו.

נאך א צייט האט ער זיך א נעהם געטאן צו זיין ווייב, בכן זי איז נישט קיין אנדערע איז שולדיג אין דעם אומגליק אין יענעם פרייטאג צונאכטס האט זי ארויסגעזאגט א ביז ווארט אין א שלעכטער מינוט. און דערום איז אויף זיי געפאלען די דאזיגע צרה.

בערלע האט אזוי שטארק דערקוטשעט זיין ווייב, אז עס פלעגען אויסגעהן גאנצע וואכען, דאס זי האט ממש גאר נישט געקענט פועל זיין. עס האט בעז נישט געהאלפען קיין פערענטפערונגען, קיין טרייסט-ווערטער, דער בעל-עגלה האט זיך געהאלטען ביי זיינס: קיינער. נור זיין יודענע איז אין צלעמען שולדיג.

עס איז אזוי ווייט געקומען, אז דאס ארימע אומגליקליכע ווייבעל האט בעשלאסען זיך צו גט'ן מיט'ן מאן.

ער, בערלע איז אויך געווען צופרידען, האט אויך געצויגען צו דעם דאזיגען גט. ער האט געוואלט בלייבען אליין מיט זיין פערדעל, פערגעסען אן זיינע צרות, אן זיין ווייב און טאכטער, וועלכע האבען אויף איהם געבראכט דאס דאזיגע אומגליק.

מאנטאג איז דער גט פראצעס פארגעקומען אין דער לעמבערגער בית-דין שטוב.

בערלע האט אפגע'גט זיין ווייב און וועט איצט בלייבען איינער אליין מיט זיין פערדעל...

די טויטע שטאט.

(ענדע פון 3-טע זייט).

פערפאסטען אויך קאמעדיעס פון אט דעם פלאץ, וואו עס טרעפען זיך צוזאמען אלע מינים בעשעפענישען.

עס האט דארט ארומגעשפאצירט א יודישע פאמיליע פון סאן פראנציסקא. וועלכע זייער פיהרער, אנ'אונגארישער יוד האט זיי איינגערעדט, אז ער ווייזט זיי דעם חורבן ירושלים, ער האט זיי דא אפילו בעוויזען דעם חורבן בית-המקדש.

* * *

נאך היינט צו טאג מאכט מען אין פאמפעי אויסגראבונגען. אמאל האט מען א סך פון די [אויסגעגראבענע זאכען פאנאנדערגעשלעפט אין מוזעאומס אלס זעלטענקייטען.

איצט לאזט מען נישט צו עפעס אוועקצושלעפען פון דאנען. אלץ בלייבט אין דער טויטער שטאדט, אום אויפצוהאלטען איה־ר אמאל'גען כאראקטער.

די אויסגראבונגען גאהען פאר פון אויבען ארונטער, און די ארבייט ווערט געמאכט שטרענג וויסענשאפטליך און זארגפעלטיג.

אויף די ווענט פון די פיעל הייזער, פון אויסען ווי פון אינעווייניג, זענען נאך געבליבען געמעלדען און אינשריפטען פון פאר'ן חורבן, וועלכע זענען שוין באלד 2000 יאהר] אלט. מען היט זיי אפ דורך שויבען און זון-טיכער.

א סך פון די פערבליבענע אינשריפטען רופען צום וואהל-קאמף, צום טעאטער, אויך רעקלאמעס פאר א טוך-געשעפט.

עס שטעהען דא הייזער מיט באלקאנען, וואס ווארפען א שאטען אויף דער גאס.

עס זענען פערבליבען איינציגע הייזער, אין וועלכע עס זענען נאך דא ווירקליכע צימערן און האלען, גאר דער דאך פעהלט.

אין אנ'עס-צימער אין איינער פון די חורבות זענען נאך פערבליבער די אינשריפטען: „די זאלסט נישט בעגעהרען דאס ווייב פון דיין פריינט". און „מיידעל, איידער דו געהסט שלאפען, וואש דיינע פיס, ווייל די וועסט קאסט פייער".

\-\-\-\-\-\-

צוריקקערענדיג זיך פון פאמפעי אין נעאפאל האבען מאנכע פון די טיפורי זענדע, פריי גייסטער, געוואונשען בקול רם, אז רוים מיט מוסאליני'ן צוזאמען זאלען פערזונקען ווערען לעולם ועד ווי פאמפעי.

יודישע עצות.

אין דער דאזיגער אפטיילונג, גיט די רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" ענטווארטען אויף יורידישע אנפראגען, וואס ווערען צוגעשיקט נאר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

> **קופאן.**
> יורידישע אפטיילונג
> פון „נייעם פאלקסבלאט"
>
> בעם דעקלאנגען אנ'אנפראגע אויף א יורידישע עצה דארף צוגעלעגט ווערען דער קופאן מיט דער דאטע פון טאג, ווען די אנפראגע ווערט אריינגעגעבען. אויף אנפראגען אהן קופאן מעג מען ענטפער נישט געגעבען ווערען.
>
> גילטיג דעם 7. יולי 1927.

5728. „Sila".

צווישען פוילען און בעלגיען מיט לוקסעמבורג איז פערהאן א האנדעלס טראקטאט, וואס איז אונטערגעשריבען אין 30 גרודז. 1922 און ראטיפיצירט דעם 20 וורזש. 1923.

\-\-\-\-

5729. ל. לייזעראוויטש.

נישט בלויז אלע יורשים צוזאמען, נאר אפילו אויך יעדער בעזונדער האט דאס רעכט צוריקצוקויפען דאס פערקויפטע דורך איינעם פון די יורשים חלק ירושה.

דאס דאזיגע אויסשליסליכע צוזאגנגרעכט האבען די יורשים נאר אזוי לאנג כל זמן דאס ירושה הויז בלייבט נישט צוטיילט. קוים ווערט עס צוטיילט פער לירען שוין די יורשים די פריווילעגיע מיט צוזאגנג צוריקצוקויפען דאס פערקויפטע טייל ירושה.

\-\-\-\-

5730. א געוועלבער.

אויב איהר קלאגט איין דעם בעל-חוב לויט אנ'אונטערגעשריבענעם דורך איהם רעכנונג קען נישט ווערען אנגעווענדעט אנ'איין יעהריגע פרעסקריפציע.

\-\-\-\-

5731. א לעזער פון פאביאניץ.

לויט אונזער מיינונג קען דער ווירט אויף אייך בשום אופן נישט בעקומען קיין עקסמיסיע. אמת, דער פונקט 3 טייל 1 ארט. 2 פון דעקרעט ווענדען לאקזמארען - שוץ שליסט טאקע אויס פאמיליע-הייזער ביי פאבריקאנטען פון דעקרעט. דער דערמאנטער פונקט קען אבער איבגעווענדעט ווערען בלויז בנוגע ארבייטער און אנגעשטעלטע פון דער פאבריק, וועלכע זענען אפגעזאגט געווארען פון זייערע פאסטענס צוליב זייער שולד.

אויף אייך קען דער דערמאנטער פארשריפט, ווי געזאגט, נישט אנגעווענדען ווערען, שוין דערפאר אליין, וואס איהר האט קיינמאל אין דער זעלבער פאבריק נישט געארבייט און איהר פערנעהמט א וואוינונג אין פאבריקס-בנין אלס געוועהנליכער לאקאטאר.

דער פונקט 1 טייל 2 ארט. 11 קען אויך נישט אין דעם פאל אנגעווענדעט ווערען, ווייל איהר בענוצט דעם קוועסטיאנירטען לאקאל נישט אויף א האנדעל אדער אינדוסטריע - אונטערנעהמונג, נאר אלס וואוינונג.

\-\-\-\-

5732. שלאמעק.
5733. א לעזער פון זגערזשער 76.
5734. מארגנשטיק.
5735. ה-מש פון יערושעגא.
5736. אנ'אבאנענט פון קעלבאכס-גאס
5737. ש. וועגוויזער.
5738. א יונגער לעזער פון ג. ה.
5739. לעזער 21.

וועגען אייערע ענינים מוזט איהר זיך פערזענליך פערשטענדיגען מיט אונזער יוריסט אין רעדאקציע טעגליך פון 3 ביז 4 נאכמיטאג, מיטברענגענדיג די צייטונג.

\-\-\-\-

5740. I. B. 100

דער בעל-חוב האט געהאט דאס רעכט צו דערלאנגען א בקשה אין געריכט, אז מען זאל פערלענגערן דעם טערמין צו דערלאנגען אנ'אפעלאציע.

אייך מוז מען צושיקען אנ'אפשריפט פון דער דערמאנטער בקשה און רופען אין געריכט אויף דער פערהאנדלונג.

די, וועלכע אזעוו האט פערראטען.

בעארבייט פאר'ן „נייעם פאלקסבלאט" לויט פערשידענע מאטעריאלען פון ל. בראנט.

(103

אין דער אכראנע האט זיך אזעוו אין דערועלבער צייט ערווארבען א נאמען פון א טיכטיגען מיטארבייטער. אין די ראפארטען קיין פעטערבורג האט זובאטאוו אנגעוויזען אויף אזעוו'ן אלס אויף אנ'אגענט, וואס ברענגט און וועט ברענגען גרויסע נוצען דער פאליציי, ווייל ער האט בעוויזען צו פערנעהמען א גוטע שטעלונג אין די רעוואלוציאנערע און פראגרעסיווע קרייזען פון דער געזעלשאפט. דער צוטרוי צו אזעוו'ן איז אין פאליציי-דעפארטאמענט געוואקסען. און אין זומער 1900 האט אזעוו, לויט דער רעקאמענדאציע פון זובאטאוו'ן, בעקומען פון פאליציי דעפארטאמענט א קאמאנדיראווקע קיין אויסלאנד. דער אויפטראג זיינער איז געווען אויסצופארשען די בעציהונגען צווישען דעם צפון פערבאנד פון די ס.-ר. אין רוסלאנד מיט די ס.-ר.'שע קרייזען אין פאריז, בערלין און בערן.

אזעוו האט דעם אויפטראג אויסגעפיהרט אויפ'ן בעסטען אופן און דערביי האט ער געמאכט נאך א גאר וויכטיגע אנטוויקלונג: ער האט מיטגעטיילט דער אכראנע וועגען רעוואלוציאנער־פערזאנען פ., קאראפאווויטש, פארלענגענדיג צו נעהמען איהם אונטער א ספעציעלער אויפזיכט (דאס איז געווען דערזעלבער קארפאוויטש, וועלכער האט מיט יאהרען שפעטער געדראהט צו טעדטען זובאטאוו'ן פאר זיינע בעשולדיגונגען געגען אזעוו'ן).

אין פעברואר 1901 האט אזעוו מודיע געווען דער אכראנע, אז אין כארקאוו דארף פארקומען א צוזאמענפאהר פון די ס.-ר. און האט אנגעוויזען, וועלכע דעלעגאטען און פון וואנען זיי דארפען קומען. ער אליין האט אויך געוואלט קריגען א מאנדאט צום צוזאמענפאהר, נאר צוליב קאנספיראטיווע טעמים האט ער דעם מאנדאט נישט אנגענומען. אין צוזאמענהאנג מיט דער דאזיגער מיטטיילונג זענען געמאכט געווארען א רייה ארעסטען צווישען די ס.-ר. אזעוו האט שוין אזוי ווייט אוואנסירט, אז זיינע ראפארטען פלעגט ער איבערגעבען נישט בלויז זיין נאהענסטען שעף זובאטאוו'ן, נאר דירעקט אין פאליציי-דעפארטאמענט, ראטאיעוו'ן אין פעטערבורג.

געוואוינט האט אזעוו אין מאסקווע מיט זיין פאמיליע און האט אפיציעל געארבייט אלס אינזשעניער אין דער אלגעמיינער עלעקטריצייטעט-געזעלשאפט. די מאסקווער גרופע מיט ארגוניאוו'ן בראש איז דעמאלט געווען היפטזעכליך פערנומען מיט איינארדנען א געהיימע דרוקעריי צו דרוקען דעם ארגאן פון דער פארטיי „רעוואלוציאנאיע ראסיא". דער ארגאן איז צוערשט געדרוקט געווארען אין פינלאנד, און אזעוו האט מיטגעהאלפען ביי דער טעכנישער איינארדנונג פון דער דרוקעריי. ער האט בעשטעלט און בעזארגט פאר דער דרוקעריי א מעטאלענעם וואלץ און א מעטאלענע ברעט, אויף וועלכער מ'לעגט די שריפט, אוך א גומענעם וואלץ אויף אפצודרוקען די קאפיעס פונ'ם נומער. אזעוו האט אויך מיטגעהאלפען ביים פעזארגען די מאנוסקריפטען קיין פינלאנד און בכלל ביי די בעציהונגען מיט דער פינלענדישער דרוקעריי און ביים פונאנדערשיקען די אפגעדרוקטע עקזעמפלארען. גלייכצייטיג האט זיך אנגעהויבען א סיסטעמאטישער שפיאנאזש נאך ארגוניאוו'ן און זיינע מיטהעלפער מצד דער פאליציי. ווען איינע פון די פרויען, וועלכע האבען געארבייט ארום דער דרוקעריי, האט זיך פערנומען צו פאהרען פון מאסקווע קיין פינלאנד, האט זי בעמערקט זיך אומקעהרען, ווייל זי האט בעמערקט, אז זי איז ארומגערינגעלט פון פאליציי-אגענטען.

צו ארגוניאוו'ן איז געקומען מיט א רעקאמענדאציע פון אויסלאנד א געוויסער פאולי, וועלכער האט זיך אונטערגענומען צו ארגאניזירען א רעגעלמעסיגען טראנספארט פון אויסלענדישער ליטעראטור. פאולי אליין איז געווען א פראוואקאטאר, אבער די ליטעראטור איז פאקטיש אנגעקומען. אפצונעהמען די ליטעראטור, וועלכע האט זיך געפונען ביי א געוויסען אינזשעניער פאפאוו, האט זיך] אונטערגענומען אזעוו. ער האט געדארפט די ליטעראטור איבערפיהרען אין א בעשטימטען ארט. דאס איז איהם, ווי ער האט דערצעהלט, נישט געלונגען, ווייל ער האט פאפאוו'ן נישט געטראפען אינדערהיים. אנגעבליך איז פאפאוו ארעסטירט געווארען.

אזוי ווי די פרובען מיט דער פינלענדישער דרוקעריי זענען געווען פערבונדען מיט גרויסע שוועריגקייטען, איז בעשלאסען געווארען אריבערצופראגען די דרוקעריי קיין טאמסק (סיביר), די דרוקעריי האט געדארפט איינגעארדענט ווערען אין א שפיטאל, וואו דער הויפט-דאקטאר איז געווען א מיטגליד פון די ס.-ר. און האט פערגומען א הויכען אדמיניסטראטיווען פאסטען. ס'איז אנגעמערקט געווארען דער פערסאנאל פון דער דרוקעריי: דער דאקטאר מיט זיין פרוי, דער אדמיניסטראטאר פון שפיטאל און צוויי פרויען, וועלכע האבען געדארפט אנגאזשירט ווערען אלס פעלדשערקעס. אויפ'ן וועג צווישען מאסקווע און טאמסק האט זיך געפונען א פערבינדונגס-פונקט אויף דער סטאציע טאטארסקאיא, וואו די ס.-ר. האבען געהאט זייערע מענשען — א דאקטאר און א פעלדשערקע.

(פארטזעצונג קומט).

טעאטער און פובליקום אין ניו-יארק.

בעטראכטונגען פון א טעאטער-קריטיקער.

פון דר. א. מוקדוני.

2.

ווי איהר עפענט די טיר פון אַ ניו-יאָרקער טעאַטער, שטויסט איהר זיך אָן אויף שטולען, גלייך פון גאַס צום דיוואַנס, זעלטען ווען אַ טעאַטער האָט אַ רחבות'דיגע „פאָיע" וואָס זאָל אייך אריינבריינגען אין דער ריכטיגער שטימונג.

אין די מעהרסטע אייראָפּעאישע טעאַטערס פערנעמען די פאָיעס מעהר פּלאַץ פאַר'ן טעאַטער גופא. קומט איהר אין טעאַטער פון דער וואָכענדיגער גאַס, פון טומל און פון שמוציגקייט, מאַלט איהר אַריין אין אַ טעאַטער-מוזיי. ביל־דער, סטאַטועז און פערשידענע קונסט-ווערק בעגעגענען אייך, און ווען איהר קומט אַריין אין טעאַטער, זייט איהר זונגרייט אויפצונעמען אַ קינסטלערישע פאָרשטעלונג.

אין די מעהרסטע אייראָפּעאישע טעאַטערס, למשל, זאָגט איהר זיך אָן פאַר דער פאָרשטעלונג מיט טעאַטער לופט, איהר ווערט בעהערשט פון אַ טעאַטער אַטמאָספערע.

און אין טעאַטער גופא איז אַזוי פשוט פייערליך, אַזוי איינפאַך יום-טוב'דיג און אַזוי פיין-אינטים, אַז איהר ווערט דאָרט נישט מאַכען קיין רוישיגען טריט, איהר ווערט נישט אַרויסרעדען אַ וואָרט גרילצענדיג און שרייענדיג.

דער בילעטער ביי דער טיר שטעהט פייערליך און מיט ריטערליכער פייער-ליכקייט נעמט ער ביי אייך אייער בי-לעט און ווי אַ הערנאָלד פירט ער אייך צו אייער פּלאַץ.

ביי דער קאַסע אַפילו איז שטיל און פייערליך.

אין אין טעאַטער וואו מענשען אי-בערלעבען טיפע שייגעס, דאַרף אַלץ זיין שטיל, אַלץ פּאַזע און אַלץ טעאַ-טער.

אין די ניו-יאָרקער טעאַטערס איז בלויז די בינע פאַר'ן שפּיל און ביז דער פאָרהאַנג הויבט זיך אויף איז אַלץ אַרום וואָכעדיג, קרעמעריש און גרוי.

און דאָס מעהראָכדיגע די פאָרשטע-לונגען;

די טעאַטער-געביידע איז אַ טייל פון דער פאָרשטעלונג.

* * *

די בלענדענדיגע עלעקטרישע שיל-דען איבער די בראָדווייער טעאַטערס זענען שרייענדיג, ווי די שילדען פון קיי-גומי, ווי „לאַקי סטרייק" און ווי „עראָו"-קראַגענס די שילדען רייסען די אויגען, שרייען און גרילצען, אַרום טעאַ-טער פילדערט די גאַס.

און ווען איהר עפענט די טיר פון טעאַטער, רייסט זיך אַריין דער גאַנצער טומל פון גאַס אין טעאַטער אַריין.

טעאַטער איז אויסגעמישט מיט דער גאַס.

און טעאַטער איז דאָך התבודדות, טעאַטער וויל אייך איבערטראָגען אין אַנ'אַנדער וועלט, וויל אייך פערשטעלען עפּעס ביחידות.

און עס איז מיר פערשטענדליך, פאַר-וואָס דער אַמעריקאַנער טעאַטער איז אַזוי מגושם'דיג רעאַליסטיש, פאַרוואָס האָט דאָרט אַ גרויסען ערפאָלג דאָס גאַס-סען-ווערטעל און פאַרוואָס די אַלטעג-ליכקייט ווערט דאָרט כסדר געשפּילט.

פון טעאַטער גלייך אין גאַס.

פון גאַס גלייך אין טעאַטער.

נישטאָ קיין מחיצה.

זיצען דאָ מענשען אין טעאַטער גאָר אַנדערש ווי אין אַנ'אייראָפּעאישען טע-אַטער. האַלטען זיי זיך דאָ גאָר אַנדערש ווי מען האַלט זיך אין אַנ'אייראָפּעאי-שען טעאַטער.

מענשען האַלטען זיך אַנדערש אין יעדער אַטמאָספערע.

אין אַ צירק האַלטען זיך מענשען אַנדערש, ווי להבדיל אין אַ טעמפּעל. אוֹף דער גאַס האַלטען זיי זיך אַנדערש ווי זיי האַלטען זיך אין אַ סאַלאָן.

און די חושים פון מענשען ווערען אַזוי שאַרף, אַז זיי דערפילען באַלד, ווי צו האַלטען זיך אין פערשידענע ערטער.

פירט אַריין אַ מענשען אין אַ שוואַרץ דעקאָרירטען זאַל און ער וועט באַלד ווערען טרויעריג; פירט איהם אַריין אין אַ ליכטיגען מאַרמאָר-ווייסען זאַל, וועט ער ווערען האַפערדיג.

די שאַקולאַנטען פון די ניו-יאָרקער טעאַטערס פערשטעהען עס נישט און זיי-ערע טעאַטער-געביידעס שאַפען נישט קיין שטימונג פאַר טעאַטער. זיי האָבען געשאַפען אַ גרויסען טעאַטער-טומל אין אין דעם דאָזיגען טומל פּלאָנטערן זיך די מיליאָנען טעאַטער-בעזוכער.

פאַר'ן געוועהנליכען טעאַטער-בעזוכער איז שווער צו אָריענטירען זיך אין דעם דאָזיגען טומל, בלאָנדזשעט ער פון איין טעאַטער אין דעם אַנדערען, און פון אַ העלפט פאָרשטעלונגען, וועלכע ער בעזוכט, געהט ער אַרויס אַנ'ענטוי-שטער און עפּיס אַנ'אַפּגענאַרטער.

עס איז זעהר אינטערעסאַנט צוצוהע-רען זיך צו די מיינונגען פון דעם פּו-בליקום ביים אַרויסגעהן נאָך די פאָר-שטעלונג. עפּיס מיט אַ פאַר גלייכגילטי-גע און טרוקענע ווערטער פּטרט מען אָפּ די גאַנצע פאָרשטעלונג. הונדערטער געהען אַרויס און רעדען גאָרנישט וועגען דער זאַך וואָס געזעהענער פאָר-שטעלונג, זיי הויבען זיך אוֹף און רע-דען וועגען אַנדערע ענינים, אַזוי ווי זיי האָבען גאָרנישט געזעהן, גאָר-וואָס אַ פאָרשטעלונג.

ביים אַרויסגאַנג פון קיין טעאַטער אין דער וועלט וועט איהר נישט בע-געגענען אַזאַ גלייכגילטיגקייט צו אַ גאָר וואָס געזעהענער פאָרשטעלונג.

ביים אַרויסגאַנג פון אַ פאָרשטעלונג אין אַנ'אייראָפּעאישען טעאַטער פער-בינדען זיך לעבעדיגע געשפּרעכען, ליידענשאַפטליכע דיסקוסיעס און אַ היי-סער מיינונגס-אויסטויש. נאָך דער פאָר-שטעלונג לעבט מען איבער דאָס געזע-הענע נאָך אַמאָל פרייער און אונגאָפּ-הענגיג פון די שוישפּילער.

דאָ אין אַמעריקאַ הערט איהר עס נישט.

מען גיט זיך אַ לאָז צו די אויטאָמאָ-בילען, מען גיט זיך אַ שאָט צו די „סאַבווייס" און פון דער פאָרשטעלונג בלייבט אין געמיט קיין שום זכר נישט.

* * *

עס איז נישטאָ קיין אינטימע און קיין נאָהענטע בעציאונג צווישען דעם טעאַטער און דעם טעאַטער-בעזוכער. דער טעאַטער-בעזוכער האָט נישט זיין טעאַטער, מיט וועלכען ער האָט זיך איינגעלעבט, צו וועלכען ער האָט אַ בעציאונג און צו וועלכען ער איז צו-געוואוינט.

דער טעאַטער-בעזוכער רייסט זיך אין דעם טעאַטער, וואָס האָט געפּאַקט אַנ'-ע״אַלב-שטיק, ער שטויסט זיך וואו עס איז ענג, ער שפּאַרט זיך וואו מען קריגט אַ בילעט מיט שוועריגקייטען. ער האָט נישט זיינע ליבלינגס-שוישפּילער, ער האָט נישט זיינע ליבלינגס-דראַמאַטורגען און ער האָט נישט קיין טעאַטער-געביי-דע, וואָס איז איהם בעזונדערס נע-פעלען.

און דאָס קען געמאַלט זיין אין די מערסטע ניו-יאָרקער טעאַטערס; ווייל קיין טעאַטער האָט נישט קיין שטענדיגע אַקטיאָרען, קיין בעשטימטען רעפּערטואַר און קיין בעשטימטע קינ-סטלערישע ריכטונג.

עס זענען דאָ בלויז עטליכע טעאַ-טערס אין ניו-יאָרק, אַרום וועלכע עס קאָנצענטרירט זיך אַ בעשטימט פּובלי-קום און דאָרט הויבט זיך ערשט אָן אַ בעשטאַנדיגע אַ בעציהונג צום רעפּערטואַר, אַ נאָהענטקייט צו די שטענדיגע שוישפּי-לער, וואָס שפּילען דאָרט, און אַ צוזאַמ-בונדענקייט צו דער גאַנצער טעאַטער-אָרגאַניזאַציע. דאָס איז דער טעאַטער-גילד, דער קליינער טעאַטער פון די פּראָוינסטאַון-שפּילער און דאָס איז געווען דער גוטער און ערנסטער טעאַ-טער — נייבאָרהוד-פּלייהאַוז.

דאָס איז אָבער אַ טראָפּען אין דעם ניו-יאָרקער טעאַטער-ים.

דער גרויסער טעאַטער-עולם, וואָס בעשטעהט פון מיליאָנען, איז נישט אָר-גאַניזירט, ד. ה., ער האָט נישט קיין בעשטימטען געשמאַק, ער שטעלט נישט קיין בעשטימטע קינסטלערישע פאָדע-רונגען צום טעאַטער. די דאָזיגע גרויסע מיליאָניגע מאַסע בלאָנדזשעט אין דעם גרויסען טעאַטער-טומל אָן אַ פּונקט פון בעוואוסטזיין.

און די אַלע טעאַטער-מאַגנאַטען ווי-לען גאָרנישט אָרגאַניזירען דאָס גרויסע פּובליקום. זיי ווילען עס נישט און קע-נען עס נישט.

ביי זיי איז עס אַ קאָרטען-שפּיל — געפּאַקט אַנ'אַנרייסענדיגע פּיעסע מאַכט מען אַ טומל, אַ רעש, און מענשען לוי-פען זיך צונויף אויפ'ן ביזנ-וואַונדער.

דער היגער, דער געוועהנליכער אַמע-ריקאַנער אַקטיאָר פיהלט נישט זיין איינ-זאַמקייט און זיין עלענט. ער איז אַזוי ערצויגען און אַזוי אויפגעוואַקסען. עס פילען עס אָבער די אַקטיאָרען, וואָס זענען אַריבערגעקומען פון אייראָפּאַ. און פון זיי וועט איהר הערען די גערעכטע טענות, אַז זיי פילען נישט די נאָהענטקייט פון פּובליקום. זיי זענען פרעמד און אַפגעריסען פון די מענשען פאַר וועלכע זיי שפּילען.

דאָרט אין אייראָפּאַ האָבען זיי גע-האַט דאָס פּובליקום אַרום זיך נישט נאָר ווען זיי האָבען געשפּילט, נאָר אַפילו אין לעבען, אין אַלטעגליכען לע-בען; זיי האָבען געהאַט פערזענליכע פריינד און פערערער פון פּובליקום. און עס האָט זיך געשפּילט מיט מעהר חשק, מיט מעהר ברען פאַר די נאָהענטע, ליבע און אייגענע מענ-שען.

דאָס איז אין אַמעריקאַ נישטאָ.

מיליאָנען געהען אין טעאַטער און זע-נען פרעמד צו טעאַטער און זיינע שפּילער.

טעאַטער איז בלויז ביזנעס. מען פּערקויפט פאָרשטעלונג ווי אַנדערע סחו־ות, דער קויפער און פערקויפער האָבען קיין שום איבערמעריגע מנע-ומשא נישט ווי צו נעמען און געבען געלד פאַר דער סחורה.

אין פלאמען פון ליבע און האס

(58

(ראָמאַן).

קאַרל איז אַרויסגעגאַנגען פון צימער, און גרעגואַר איז געבליבען אַליין.

ער האָט נישט געוויינט, אָבער פון זיין ברוסט האָט זיך אַרויסגעריסען אַ פערשטיקט, נערוועז שלוכצען. אויף זיינע דאַרע באַקען האָט אַרויסגעשלאָגען אַ קרענקליכע ציגעל-רויטקייט. די אויגען זיינע האָבען פיבערהאַפט געגלאַנצט, און אויף די ליפען האָט אַרומגעבלאָנדזשעט אַ שמייכעל פון פערטראַכטונג צו זיך גופא.

— ער איז גערעכט! — האָט דער קראַנקער עטליכע מאָל איבער'גע'חזר'ט — איך בין אַ בעשעפעניש, וואָס איז ווערט מ'זאָל עס פערראַכטען. ס'אַרט משוגעת עס איז פון מיין זייט צו צונויפוועבן זיך! וואָס, מ'שטייגסגעזאָגט, קאָן איך, שלים מזל, אויפטון! מיט וואָס קאָן איך ווערען זיין נוצליך! ווען איך שטאַרב אַזוי אַוועק, טאַ ווער וואָלט זיך גע'פיהלט דערביי גע־טראָפען?... מ'זאָגט, אַז זעלבסטמאָרד איז אַ פערברעכען... ס'איז אַ ליגען! זעלבסטמאָרד בעדייט פחדנות נאָר פאַר יענע, וואָס האָבען נאָך וועלכע-נישט-איז אויסזיכטען און האָפענונגען אין לע-בען! פאַר די אָבער, וואָס ריכטען זיך צו בעקומען פון לעבען בלויז יסורים — פאַר די איז זעלבסטמאָרד אַ דרייסטקייט! אַך, ווען איך וואָלט געקאָנט וויסען, אַז איך קאָן נאָך עמיצען צוניק-קומען אין לעבען! ווען איך ווייס, אַז ווען-נישט-איז, אויף אַ שעה צייט, אָדער אַפילו אויף אַ מינוט, וועל איך קאָנען מיט-העלפען צו עמיצענס גליק... אָדער שטערען עמיצען צו דערפילען אַ שלעכטען טאַט... אַך, ווי איך וואָלט דאַן געוואָלט לעבען! איך וואָלט דאַן געהאַלטען פאַר חוב מיינעם צו לעבען... אָבער, וואָס שטעל איך טיט זיך איצט פאָר? אַ קרענקליכער שלים מזל, שטענ-דיג אין פיבער, וואָס אַ יעדער העכער אַרויסגעזאָגטער וואָרט מאַטערט איהם ביז צום טויט! ס'איז קלאָהר, ווי דער טאָג, אַז אונז בעט, ווי איך, האָט דאָס רעכט צו נעמען זיך דאָס לעבען... האָט דאָס רעכט צו באַפרייען פון איבעריגקייט און פון יסורים..

ער איז מיט גרויס אָנשטרענגונג אויפגעשטאַנען פון בעט, אַרויסגעצויגען פון דער ביורקע אַ פערבאָרגען שופלעדל, און אַרויסגענומען פון דאָרט אַ רעוואָלווער.

דער רעוואָלווער איז געווען אָנגעלאָדענט, און ער האָט איהם צוגעטראָגען צום שלייף.

די פאַרב פון פּנים איז איהם אָנטרונען...

ער איז געווען מורא'דיג בלייך אָבער רוהיג.

ער האָט זיך אָוועקגעשטעלט קעגען גרויסען שפּיגעל, אין וועלכען ער האָט זיך איינגעגנצען אָפּגעשפּיגעלט, כדי צו זעהן, ווי-אַזוי ער וועט עס אָוועקשטאַרבען.

ער האָט שוין געזאָלט אַ ציה טון ביים צינגעל, נאָר ער האָט זיך איינגעהאַלטען.

— ניין! איידער איך גיה שטאַרבען, וועל איך נאָך אַ מאָל פרובען בעטען דעם ברודער, ער זאָל דערשטיקען אין זיך די ליבע צו דעם דאָזיגען מיידעל. איך וואָלט געוואָלט, אַז מיין טויט זאָל עמיצען ברענגען אַ שטיקעל נוצען; אפשר וועט זי איהם צווינגען צו חרטה.

ער האָט שנעל אָנגעשריבען עטליכע שורות, און אַריינגע-לעגט אין אַ קאָנווערט.

ווידער האָט ער זיך גענומען צום רעוואָלווער.

פּלוצים האָט ער זיינע בליקען געווענדעט צום אָפענעם פענסטער.

עס איז געווען אַ ליכטיגע אויסגעשטערנטע נאַכט. אַרום האָט געהערשט אַ פולשטענדיגע שטילקייט. אַפילו דער מלחמה-געדודער האָט אויפגעהערט.

נישט אין דער רוהיגקייט און דער שטילקייט האָט זיך איצט איינגעהערט גרעגואַר דריי־וויק.

ניין... ער האָט וועגען דעם איצט נישט געטראַכט, און אַפילו דאָס, אַז ער געהט זיך אַליין נעהמען ס'לעבען איז איהם אַרויס פון די געדאַנקען.

אין דעם ענטשיידענדיגען פּליגעל פונ'ם הויז איז אויך גע-ווען אָפען דאָס פענסטער פון באַלקאָן. אַ געלעהנטע אויפ'ן פּאַ-רענטש פון דעם דאָזיגען באַלקאָן איז געשטאַנען אַ פערטראַכטע יהודית.

— חי וואונדערליך שעהן זי איז! ווי חנ'עוודיג! — האָט מיט ענטציקונג אַרויסגעשעפּטשעט דער קראַנקער.

ער האָט זי בעטראַכט מיט איינגעהאַלטענעם דרך-ארץ, און געקוקט אויף איהר, ווי אויף אַנ'אומשולדיגען קרבן, וואָס איז בעשטימט צום טויט.

יהודית'ן איז נישט איינגעפאַלען, אַז עמיצער גיט אויף איהר אַכטונג. זי איז געשטאַנען אַ פערטראַכטע, און אַ פער-קוקטע אין דער ווייטקייט

גרעגואַר ווידער, האָט איינגעהאַלטענדיג דעם אָטעם, אין דער ברוסט, כדי זי נישט צו איבעררעשען, האָט געקוקט אויף איהר, ווי אויף אַ וואונדערליכע דערשיינונג, ווי אויף אַ בילד... ער האָט פערלאָשען די לאָמפּ, כדי אַליין נישט צו ווערען געזעהן.

אויף זיין צוקנייטשטען, אויסגעוועהטאָגטען פּנים האָט זיך אויסגעמאָהלט אַנ'איבערערדישע גוטמוטיגקייט. זיינע גרויסע בלויע אויגען, דער בליק פון וועלכע עס איז געווען שטענדיג אַנ'אומעטיגער, אַ האָפנונגסלאָזער, האָבען זיך אָנגעפיהלט מיט טרעהרען...

ער האָט אַפּגעלייגט אין אַ זייט דעם רעוואָלווער.

ער וועט זיך שוין נישט דער'הרג'ענען!

ער האָט איצט פערשטאַנען, אַז ער האָט נישט געהאַט דאָס רעכט צו טראַכטען, אַז זיין לעבען איז נוצלאָז.

צי דאַרף ער זיך נישט נעהמען זאָרגען, וועגען דעם גורל פון אָט דעם יונגען מיידעל, און שיצען זי פונ'ם ברודער, און אפשר פון איהר אַליין?

— זי וועט דאַרפען אָנקומען צו מיין הילף! — האָט ער אַ טראַכט געטון — און איך מוז לעבען פאַר איהר!

ער האָט צוריק אַריינגעלעגט דעם רעוואָלווער אין שייד אַריין, און בעהאַלטען אין טיש קעסטעל.

יהודית איז נאָך לאַנג געשטאַנען אויפ'ן באַלקאָן.

וועגען וואָס האָט, אייגענטליך, געטראַכט דאָס דאָזיגע אונגעהויער דרייסטע מיידעל?

פערשטעהט זיך וועגען דער פערלאָזטער היים.

איהר האַרץ האָט פערקלעמט פאַר וועהטאָג, ווען זי האָט נאָר וועגען דעם אַ טראַכט געטון. געגען איהר ווילען האָט זיך איהר גאַנק וועגען געצויגען און געריסען צום הויז פון די לוריעס, און איהרע ליפען האָבען געשעפּטשעט:

— מאַמעשי... טייערע מאַמעשי מיינע!

און דאָרט ווייטער, ערגיץ אין די פעלדער, ערגיץ אויף ווילדען הפקר פון דער מלחמה — איז קורט, איהר חתן קורט... עס אַהרט שוין איהם נישט, וואָס עס וועט פון איהר ווערען... ער פערגעסט זי, און מיאוס'ט זיך פאַר איהר... און די קוזינען — העניעק און מאַקס... אויך אַזוי!

(פאָרטזעצונג קומט).

פארוואס?

זענען דאָ שעהנע ליפּען, וועלכע קיינער האָט נאָך קיינמאָל ניט געקושט...
זענען דאָ שעהנע פרויען, וועלכע מען מיידט אויס...
זענען דאָ ענערגישע מאַנספּערזאָנען, וועלכע האָבען ניט קיין ערפאָלג אין לעבען

ווייל,

זיי בענוצען ניט דעם איינציגען ראַדיקאַלען מיטעל געגען שלעכטען ריח פון מויל, וואָס נור זיי אַליין פיהלען איהם ניט, און וועלכער מאַכט אויסערגעוועהנליך ניט אָנגענעהם דאָס דערנעהענטערן זיך צו זיי.

FERMENTINA

בעזייטיגט דעם שלעכטען ריח פון מויל, פלעגט די ציינער, שטאַרקט די דזשאָנסלעס און מאַכט דעם אָטעם אָנגענעהם.

הויפּט-סקלאַד אויף פוילען: ROMAN WŁODARSKI, WARSZAWA, LUBIECKIEGO 5

צו בעקומען אין אַלע אַפּטייקען, אַפּטייק-סקלאַדען און פּערפומעריע-געשעפטען. פּרייז 2.75 זל. פאַר שטיק. ווען מ'קריגט ניט, דאַרף מען זיך ווענדען צום הויפּט-סקלאַד אויף פוילען. פאַר קוגים פון דער פּראָווינץ ווערט פּראָבעגעשיקט נאָכ'ן בעקומען פּראָווס 3 זל. אָדער 3.50 אויף א נאָכנאַהמע. 1819 היט זיך פאַר פעלשונגען!

פערמענטער איז פערשידענע שטעט אויף איינער רעכנונג ווערט נעהאָנשען.

Miejski Kinematograf Oświatowy

Wodny Rynek.

פון דינסטאג דעם 5. ביז מאָנטאָג דעם 11. יולי ד. י.

פאַר דערוואַקסענע!

מאַטשיסטע — אין דער — לייבן-קלאַמטע

(גרויסע צירק-קאַטאַסטראָפע)

אין די הויפּט ראָלען: **Helena Sangro i Maciste**

דראַמאַ אין 12 טיילען.

פאַר יוגענד! פאַר יוגענד!

„דאָס ווייסע פערדעל"

דראַמאַ אין 8 טיילען פון'ם לעבען פון די אַמעריקאַנער קאַוובאָיען אין דער הויפּט-ראָלע **TOM MIX**

לעטשניצע פון דאָקטוירים (ספעציאליסטען)

בזשעזשינער 11, טעל. 37-63

אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונד

ד"ר וואַלינסקי	נאָז, האַלז, אויערן-קר.	4—3
ד"ר הערשנער	קינדער-קראַנקהייטען	12—9½ 5—4
ד"ר שיפּמאַן	אינערליכע קראַנקה.	1—11
ד"ר לוביטש	הויט-און געשלעכטס קר.	2—12
ד"ר שמירגעלד	נערווען און גייסטיגע קר.	3—1
ד"ר נאָלדבלאַט	אויגען-קראַנקהייטען	2—12.35
ד"ר עליאַסבערג	כירורגישע קראַנקה.	— 1
ד"ר בערנסאָן	פרויען און געבורטס-הילף	4—3

אַנאַליזע-טעראַפּיע, שפּי ך-שטראַלען, די שטאַהלען א. ז. א. אַפּקען-שטעלען, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראַהלונג אינע־שפּריצונגען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציעס. אויך אָפּליאַנג — טיזיטען אין שטאָט. — אין לאַבאָראַטאָריע ווערען געמאַכט אַלע אַרט אַנאַליזען, ווי אויך פּלעגאַט און פּלאָמ. 2170

אימפונגען געגען שקאַרלאַטין.

בײַ דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען א רענטגענאָלאָגישער קאַבינעט

עס נעהמען אָן:

ד"ר זילבערשטיין	ציינען-ארצט	2—10 נ"מ
ד"ר לאָזשינסקא סטאַראָפּאָלסקא	ציינען-ארצט	7—3

קינסטליכע ציינער, קאָראָנען, פּלאָמבען א. אַ. וו.
די לעטשניצע איז אויך שבת'ן פריה.

אצימסר

פאַר אַנ'אָנשטענדיגען יונגערמאַן אָדער דאַמע

באַלד צו פערמיטען.

אַדרעס: זאַוואַדזקאַ 49, ערשטער שטאָק, פראָנט, עפּשטיין.

א גוט געלעגנהייט!

וויעז כ'פאַהר שבת - צו-נאַכטס אויף א קורצע צייט קיין

גלעגענהייטליך נעהם איך אָן צו ערלעדיגען

זעמטליכע אויפגאַבען

אויף אָרט און צוריק. פאַר רעלעלע און פּינקטליכע ערלעדיגונג ווערט גאַראַנטירט. דער אַדרעס איז צו ערפאַהרען אין אַדמ. פון „נייעם פאָלקסבלאַט". 850

מוטערס!

פערלאַנגט אין די אַפּטייקען און סקלאַד-אַפּטעקען דעם היגיענישען

פודער פאַר קינדער

„Puder Dzidzi"

(מיט'ן העהנדעל) 7571

וועלכער דערהאַלט דעם קינד'ס קערפּער אין געזונדהייט און ריינקייט.

א שאַכטעל 60 גראָשען.

עקסטרע ערקויף

מעבעל

רעגוואַלע, פעלצען, ניי מאַשינען, גאַרדעראָבען, סאָפאָ־יאַרען א. ז. וו. און צאָהלט די העכסטע פּרייזען

א. וויצמאַן נאַרוטאָוויטש 19 (דזיעלנאַ)

פון מעבעל-געוועלב, (פּרזעבאָ-וואָלינגע שעכקעווייטשע 29)

ביי מיר איז שטענדיג דאָ פאַרט. געניצטע מעבעל און גוטען צושטאַנד צו פערקויפען. 1333

LEKARZ-DENTYSTA צאַהן-ארצט

St. GELBERG

זאַכאַדניאַ 15, טעל. 31-08

הײלט נאָנץ שמערצלאָס געזונטע ציינער און מויל-קראַנקהייטען, צאַהן-ציהונג אָהן שמערצען, היילט מיט ליכט-בעשטראַהלונג, ספּעציעלער לאַבאָראַטאָריום פון קינסטליכע ציין. נעהמט אָן פון 9—12 פאַרמיטאַג און פון 3—7 א ביסער אָווענד. ביליגע פּרייזען. 1481

אכטונג ה"ה פריזיערס!!!

מיין פּערפומעריע-געשעפט איז פערזעהען מיט א גרויסען אויסוואַהל פון פערשידענע העלנישע און בלומען-וואַסערן צום פּרייז פון 4 זל. א קילאָ, הערשטעלאַל 3 זל., פּיקסין-7.80, ווי אויך אַלערליי פריזיער-צובעהערע צו קאָנקורענץ-פּרייזען.

J. Drukier מיט אַכטונג

11 ZAWADZKA 11

קומט און איהר וועט זיך איבערצייגען!

Dr. med.
STUPEL
Szkolna 12

ספּעציאַליסט פאַר הויט, האָר און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע, רענטגען-שטראַהלען און קוואַרץ-ליכט, עלעקטראָ-טעראַפּיע.
נעמט אָן פון 8—9 אין אָוונד.

Dr. ADAM
GROSGLIK
Al. Kościuszki 27,
tel. 51-78

הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און ליכט-היילאינסט. נעמט אָן פון 4—7 אין אָוונד.

היילפּעדאַגאָגישע קורסען

פאַר שוואַכבעפעהיגטע און שוועררערציהבאַרע קינדער. שפּראַכשטערונגען (שטאַמלען, שטאַמען)

Dr. med. A. Szmirgeld

נערווען-ארצט.

עלעקטראָטעראַפּיע, ליכטהיילבעהאַנדלונג.

CEGIELNIANA 6,
tel. 51-89

עמפּפאַנגט פון 5 — 7 אָוונד

Dr. med.
W. Eychner

פרויען-קראַנקהייטען און אַקושעריע

זגערזשער 11 טעל. 84-72

נעמט אָן אין דער לעטשניצע פּעטריקאַווער 294 פון 12—2 מיטאָג און דער היים פון 5-6 אָוו.

Dr. med.
BRAUN
פּאַלודניאָוואַ 28

טעלעפאָן 40-26

ספּעציאַל-ארצט פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער - שוועכע.
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספאַל)

נעמט אָן פון 9—12 פריה און פון 5 — 8 אָוונד

Dr. med. Ludwik
Rapeport
Dr. Narutowicza 25
(Dzielna) tel. 44-10.

ספּעציאַליסט פאַר נירען, בלאָזען און האַרן - קראַנקהייטען.
נעמט אָן פון 1 ביז 2 און פון 4 ביז 7 אָוונד.

Dr. med.
EYCHNER Jakób
Aleja 1-go Maja 16,
Telefon 11-24

ספּעציעל. אינערליכע, קינדער - קראַנקהייטען.
נעמט אָן פון 8-7, 5-1

Wodę deszczową

zbierano dawniej, by mieć dobrą, miękką wodę do prania i oszczędzić na mydle. Obecnie tego już nie trzeba. Wspaniale bowiem „mydło Kołłontay z pralką" wydziela nawet w twardej wodzie szybko silną i łagodną pianę, skutkiem czego oszczędne jest w użyciu. Zważając pozatem na piękny wygląd i jasną barwę oraz na miły zapach „mydła Kołłontay", stwierdzimy z pewnością, że nie warto kupować niczego innego prócz „mydła Kołłontay".

גענעראַל-פערטרעטער אויף לאָדז: 1845

S. B. Redlic, Łódź, Pomorska 19.

א הערצליכען מזל-טוב

ווינשען מיר דער פאַמיליע באַרענשטיין פּלאַץ-וואָל-טשאַנסקאַ 3, צוליב דער פערלאָבונג פון זייער ליבע טאָכטער **פרל. שיינדעל** מיט ה' **יצחק הערש האכמאַן**.
זאָל עס זיין פאַר די עלטערן א נחת און פאַר'ן יונגען פּאָר א עוויגעס גליק.

פנחס זאַנענבערג מיט פאַמיליע.

דאַנטיסט און צאַהנטעכניק

י. ביטענסקי

5 האַנטשאַנמינער 5

נעהמט אָן אַלע טאָג פון 9 פריה ביז 8 אָוונד.
פּרייזען ביליגע! צערמעניג אַהן ... ר

לעטשניצע פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען

און ערצטליך-רענטגענאָלאָגישער קאַבינעט

זגיערסקאַ 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראַקאָווסקי	נאָז, האַלז, אויערן קר.	11-10 2-3 6½-7½
ד"ר רושאַנער	הויט-און געשלעכטס-קר.	11—10 2—1
ד"ר גאָלדשטיין-פּאַראַק	אויגען-קראַנקהייטען	2-1
ד"ר יוספמאַן	נערווען-קראַנקהייטען	2—12
ד"ר ראָזענצווייג	קינדער-קראַנקהייטען	12-10 5-4
ד"ר פּאַפּירני	פרויען-און געבורטס-הילף	1-11½ 6-5
ד"ר מאַנטאַר	כירורגישע-קראַנקהייטן	4 5 זונ. 2-1
ד"ר ווײַנבערג	אינערליכע האַרץ לונגען-קר.	1-11 7-5½
ד"ר כמופעל	רענטגען	12—2 6-4
א. גראַדזענסקי	צאַהן-ארצט	7—3
נ. ראָזעס	צאַהן-ארצט	2—9

צאַהן-פּלאָמבירונג, בעלייכטונגען, קאָראָנען, מאָסטען, א. אַ. וו.

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען

רענטגען-אינסטיטוט

היילונג פון הויט-קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגענשטראַהלען, פאַר בעשטראַהלונג און דורכלייכטונגען, קוואַרץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, לעקטריזאַציע, אַלע מעגליכע אַנאַליזען. א קורס פאַר שוואַנגערע.

אימפונגען געגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכמ.

די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאַג.

ווידזיש איז ד ר שטאָט.

פּאַרטעם איבעראַל

נאָר פּאַטענטירטע

פעדער-בעטען

פּראָדוקציע מיט דער פאַבריקס-מאַרקע

PALMA-PATENT

פאַר וועלכע מיר גאַראַנטירען.

אויך שטאַרק אויף לאַגער און א גרויסען אויסוואַהל: ניקעל-בעטען, קינדער-בעטען, טאַפּטשאַנקעס, קינדער-וועגעלעך, שעזלאָנגס און געבעטענע מאַטראַצען.

ביליגסטע פּרייזען: רעעלסטע בעהאַנדלונג ביליגסטע פּרייזען!

לאָדז, פּאָלנאָצנאַ 24.

אַנאָנסען - פּרייזען: פאַר'ן מעקסט 15 גראָשען, פרייטאָג 20 גראָשען, אין טעקסט 40 גר., פּרייטאָג 60 גראָשען, נאָכ'ן טעקסט 10 גראָשען, פרייטאָג 15 גראָשען. — פאַר אויסלענדישע אַנאָנסען 100 פּראָצענט מעהרער. אויבען דער שטאָט — 50 פּראָצענט מעהרער.
פּאַר א פּילימעטער - שורה.

אַבאָנעמענט-פּרייז: אין לאָדז: א חודש — 5 זלאָטעס, — אויף דער פּראָווינץ: א חודש 6 זלאָטעס, אין אויסלאַנד מיט 50 פּראָצענט מעהרער. — פאַר'ן אינהאַלט פון די אַנאָנסען איז די רעדאַקציע ניט פעראַנטוואָרטליך. די אַדמיניסטראַציע איז אָפען בײַטאָג און בײַנאַכט.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.